

Vrtičkarji

Najlažje in najlagodnejše je seveda hoditi po že utrjeni poti. To je stara resnica, ki pa nikakor in nikdar ni bila mati napredka. Pojave takšne miselnosti, ki bi jo lahko imenovali tudi vrtičkarstvo, ugotavljamo danes povsod v našem življenju, in seveda tudi v Iskri.

Zakaj pravzaprav gre? Če na eni strani vemo, kako nesluteno hiter, nagel, spreminjajoč in naravnost revolucionaren je danes razvoj znanosti in tehnologije, potem lahko vidimo, kako je lahko prav mentaliteta vrtičkarstva ali hobija v proizvodnji in njenem prestrukturiranju usodna za nadaljnji razvoj vsakega velikega sistema, torej tudi naše Iskre.

Ves se posvetiti enemu samemu proizvodu, ki je morda še danes konjunktoren, jutri pa že ne bo več, vztrajati pri njem in ga negovati kot svoj „vrtiček“, pri tem pa hote ali ne hote zatiskati oči pred vizijo in nujno celotnega razvoja, pomeni danes objektivno samo coklo za vse tisto, kar hočemo, kar smo zasnovali in kar želimo doseči v bližnji, pa če hočete, tudi v daljnji prihodnosti.

Res se je težko otresti starih navad, pojmovanj in znanj, še težje je tvegati in tipati, iskati in najti novo, kajti tja ne vodijo utrjene poti. Če pa k temu še prištejemo nova znanja in spoznanja, ki se množijo in širijo tako hitro, da praktično v petih letih zastarevajo, potem je treba takšnim našim „vrtičkarjem“ jasno in glasno povedati, da ne sodijo v naš vlak napredka in naj mirno izstopijo iz njega, če se nočejo zavestno in hote pridružiti nam in se popeljati z vlakom prihodnosti, ki vozi mimo vrtičkov in vrtičkarjev.

Čemu torej tema o vrtičkarjih v našem uvodniku? Predvsem zato, ker se naša celotna Iskra kot nosilec razvoja elektronike, in ta razvoj je Iskri zapala vsa naša družba, mora odločneje in zavestneje podati na neravno, nelahko in včasih tudi tvegano pot napredka in razvoja, sesti na vlak, ki pelje v

(Nadaljevanje na 2. strani)

MIKA ŠPILJAK ZA 8. KONGRES SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

Čas zakona o združenem delu

Od 21. do 23. novembra letos bo v Beogradu 8. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Ob tej priložnosti je predsednik sveta ZSJ Mika Špiljak odgovoril posebej za sredstva informiranja v združenem delu na več vprašanj o bližnjem 8. kongresu. Prinašamo tisti del odgovorov predsednika sveta ZSJ, ki zadevajo konstituiranje združenega dela in urejevanje dohodkovnih odnosov.

Na vprašanje, kaj bo temeljni poudarek na bližnjem kongresu in v čem se bo kongres razlikoval od prejšnjega, 7. kongresa, je predsednik Špiljak odgovoril:

Mika Špiljak - predsednik ZSJ.

„Najprej bom povedal, v čem si bosta kongresa podobna. Podobna si bosta v temeljnem pristopu, v razdelavi vsega, kar je dala ustava, da bi pri odločanju v imenu delavcev prešli na odločanje delavcev samih v temeljnih organizacijah združenega dela. Razlikuje pa se po tem, ker smo imeli na prejšnjem kongresu samo ustavo, zakon o združenem delu pa je bil šele na obzoru. Nasprotno pa imamo na tem kongresu že zelo veliko praktičnih rešitev, kako naj to, za kar smo se v družbi opredelili, tudi izvajamo. Pa tudi naš delavski razred je zrelejši za novo samoupravno šolo, skozi katero je šel, gradeč in izvajajoč svojo delavsko ustavo. Torej imamo priložnost, da na 8. kongresu govorimo o prvih rezultatih izvajanja ZZD, o uspehih, o tistem, kar je dobro, o pomanjkljivostih in slabostih.“

Kako ocenjujete rezultate konstituiranja združenega dela?

„Mislim, da smo na področju, ki je bilo in bo v središču pozornosti sindikalne organizacije pripeljali h koncu predhodni del posla. Sprejeli smo številne družbene dogovore in samoupravne sporazume ter z njimi še bolj

uredili odnose „po meri“ ZZD. Toda tu nas čaka še pomemben del posla, da bi te dogovore in sporazume osvobodili formalizma, ki ga še imamo ter načelne sklepe in zakonske rešitve pretočili v samoupravno življenje, da bi sistem čim popolneje deloval.

Na kongresu bomo opozorili, da imamo še ostanke starega: temeljnih organizacij združenega dela, ki to niso, prevelikih ali premajhnih, v katerih se samoupravljanje ne more uspešno razvijati, če zares ne postanejo tozdi po ZZD. Opozorili bomo prav tako, da so se dohodkovni odnosi znotraj delovnih in sestavljenih organizacij ter med tozdi šele začeli upoštevati. Povedali bomo, da smo v delitvi po delu in rezultatih dela, kjer smo izjemno veliko delali, dosegli določene rezultate, vendar pa da smo v številnih sredinah šele na začetku. Poskušali bomo na vseh teh področjih opozoriti na dobre rešitve in slabosti in potegniti zaključke za našo nadaljnjo akcijo.“

Kakor vidimo, je bistvo v razvijanju dohodkovnih odnosov?

„Področje dohodkovnih odnosov znotraj delovnih in sestavljenih organizacij postaja danes ključni člen nadaljnjega razvoja samoupravnih in celotnih gospodarskih odnosov, kateremu moramo posvetiti največjo pozornost. Kajti brez pravilne rešitve samoupravnih dohodkovnih odnosov ni niti družbene niti ekonomske motivacije za učinkovitejšo gospodarjenje in ustvarjanje večjega dohodka, ne bo pa mogoče tudi uresničevati načela delitve po delu. Zato se moramo odločno upreti čakanju, pasivnosti in slehernemu kolebanju v izvajanju členov ZZD, takšnih čakanj pa je še precej. O tem bom tudi sam več govoril v svojem referatu na 8. kongresu.“

Toda del, in to pomemben del dohodka, se uporablja zunaj združenega dela za splošne družbene potrebe, združeno delo pa je doslej malo vplivalo na njegovo porabo? Kako naj delavski razred obvlada tudi ta del dohodka? (Nadaljevanje na 2.strani)

Med obiskom v Nišu, kjer so se udeležili slovesnosti ob 30-letnici Elektronske industrije in kjer je generalni direktor Jože Hujs podpisal samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za zgraditev tovarne katodnih cevi za barvne televizijske sprejemnike, so Iskri vodilni delavci obiskali tudi predstavništvo Iskre Commerce v tem mestu. Po ogledu prostorov predstavništva je direktor filiale Radoslav Kocić seznanil ugledne goste s poslovanjem Iskrine kolonije v Nišu. Beseda je, razumljivo, nanesla tudi na sodelovanje Iskre z Elektronsko industrijo ter na sporazum o skupni graditvi tovarne katodnih cevi. V zvezi s tem je direktor Hujs poudaril, da takšna skupna proizvodnja ni toliko imperativ za jugoslovanski položaj, pač pa dosti bolj za mednarodno menjavo, za naš skupni izvoz v tujino. „V tem trenutku ni pomembno, kje bomo sodelovali jugoslovanski elektroničarji, najpomembnejše je, da začnemo sodelovati in si zaupamo,“ je dejal med obiskom v Iskri niški filiali naš generalni direktor.

Lado Drobež

Posnetek s slavnostne otvoritve novih delovnih prostorov DO „Zmaj“ na Stegnah, na kateri je imel slavnostni govor sekretar MK ZK Ljubljana – Marjan Orožen. Zapis o slavnosti objavljamo na 3. strani.

V petek, 24. 11. 1978 ob 10. uri bo v Stegnah v novi Tovarni mikroelektronike proslava ob zaključku izgradnje. Tovarna je zrastle v rekordnem času enega leta, ima vso potrebno opremo in je nared za začetek poskusne proizvodnje.

TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE

Sindikat sredi življenja in dela

Ob kongresih sindikatov je organizirala Občinska konferenca sindikata iz Trbovelj skupaj s SZDL problemsko konferenco na temo Delavka v združenem delu. Predsednica OO Polprevodniki Stana Sternišev mi je o tem navdušeno pripovedovala. Razprava je bila živa in življenjska, zato pa so tudi sklepi porabni pri vsakdanjem delu.

Problemsko konferenco so imeli skupno obrat PEKO, ki je sosed Iskre in Polprevodniki. V obeh tovarnah se ukvarjajo z istimi problemi. V obeh so ženske v večini in to mlade žene in matere, ki imajo vsak dan pri delu, pri družbenopolitičnem udejstvovanju in z življenjem kopico enakih problemov. Ugotovili so zanimivo dejstvo, da so v obeh tovarnah zastopane ženske s 50 % v samoupravnih organih in imajo tako teoretično velik vpliv na odločanje. Teoretično. V praksi pa je malce drugače. V Trbovljah v popol-

danskem času ni organiziranega otroškega varstva in je v „prostem času“ žena in mati, te pa so v večini, privezane na dom in družinske obveznosti. Teoretično so te žene članice različnih družbenopolitičnih forumov, so delegatke v samoupravnih organih, ali pa jim celo predsedujejo. Ko ob dveh zatulijo sirene, žene hitijo po otroke v varstvene ustanove, hitijo v kuhinje in drugam. Vendar je popoldne večina sej, sestankov in drugih srečanj, kjer se odloča, predlaga in upravlja. Kako doseči praktično enakopravnost v družbenopolitični dejavnosti? Sklep je bil jasen: Treba je misliti na skupen vrtec za Iskro in Peko, kjer bodo delovni čas lahko bolj prožno prilagodili dejavnostim obeh TOZD. Drugi sklep pa je ta, da bo treba v Trbovljah ustanoviti obrat družbene prehrane, kjer bi bilo mogoče kositi po dosegljivih cenah. Oboje pa bo razbremenilo žene in matere in jim v precejšnji meri omogočilo družbenopolitično, kulturno in drugo udejstvovanje.

Na isti konferenci so žene razpravljale tudi o zdravstvenem varstvu in zaščiti žena. V Iskri sicer imajo svojo ambulantno, ki pa dela bolj z „levo roko“. Zdravniki se vse prepogosto menjajo, da bi uvedli daljnosežnejši program dela in da bi spoznali paciente z vsemi njihovimi specialnimi zdravstvenimi težavami. Preventive ni. Ostaja le kurativa, zdravljenje sproti, od primera do primera.

V trboveljski Iskri pa so v sindikatu zadnji čas pripravili celo vrsto razprav o 6 osnutkih samoupravnih splošnih aktov, o katerih teče javna razprava. Delajo po sindikalnih skupinah, da bi tako lahko prišel vsakdo do izraza s svojim mnenjem in hotenjem. Vendar pravi Strniševa, da s sodelovanjem sodelavcev nikakor ne morejo biti zadovoljni. Sicer večina sodeluje tvorno, žel pa preozko in v okvirih, ki omejujejo lastne drobne bonitete. Premalo pa se člani kolektiva poglobijo v odločitve potrebne in koristne za TOZD, DO, širše družbenopolitične skupnosti in za družbo sploh. Izobraževanju bo treba zato posvetiti še mnogo pozornosti.

FY

V ponedeljek, 27. 11. 1978 ob 13. uri bo v Mokronogu v TOZD Elektro-litski kondenzatorji proslava 20-letnice tovarne in slovesno polaganje temeljnega kamna za nove proizvodne prostore. Najprej bo proslava v Prosvetnem domu, kjer bo govoril ing. Marko Bulc, vodja delegacije Skupščine SRS v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, nato bo kratek kulturni program in podelitev jubilejnih nagrad jubilantom 20 in 10-letnega dela v Iskri.

(Nadaljevanje s 1. strani)

bližnjo in daljnjo prihodnost, pri vsem tem pa potrebuje ljudi, ki ne bodo na svoje delo in svoj napredek gledali z ozke ljubiteljske vrtičkarske perspektive, ki nosi v sebi samozadovoljstvo z doseženim, ne vidi preko plotov svojih vrtičkov in z najrazličnejšimi izgovori in sklicevanji na prazna gesla objektivno ovira vse tiste številne, ki zavestno hočejo naprej.

To je bilo treba povedati, v tem trenutku, ker se v Iskri ponekod moramo prestrukturirati, začeti z novo, revolucionarno proizvodnjo, ko mikroelektronika in njen silovit razvoj terjata vse več znanja, poguma, skratka utiranja ne že prehojenih, temveč novih poti, ki vodijo tako Iskro kot nas vse v lepšo prihodnost. To pa bomo lahko dosegli samo s pogumom, znanjem, zavestno vizijo, včasih pa tudi s tveganjem. Samo takšna je lahko pot napredka, tudi in predvsem naše Iskre.

Dušan Željeznov

Čas zakona o združenem delu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Delovni ljudje danes samo delno izkoriščajo pravice, ki po vseh rešitvah morajo vplivati tudi na ta del dohodka. Niso še obvladali dela dohodka, ki ga odvajamo za splošne družbene potrebe in odločanja o njegovi uporabi. Toda v skupščine in samoupravne interesne skupnosti, v vse organe, v katerih se o tem odloča, so izvoljeni delegati, ki jih je predlagala sindikalna organizacija, pa mora zato ona tudi odgovarjati za njihovo delo.

Če je, na primer, kot je to zdaj, gospodarstvo čezmerno obremenjeno, da nima dovolj vpliva na ta odvajanja in uporabo sredstev, potem tudi sindikat nosi del odgovornosti. Sindikat kot organizacija delavskega razreda mora odkrivati slabosti, opozarjati na odpore in pomagati proizvajalcem, da čim prej obvladajo dohodek in sistem v celoti, kot to tudi predvidevata ustava in ZZZ.

USTVARJAMO ŠE PREMALO

Omenili ste eno od zelo perečih vprašanj našega trenutka: slabitev reproductivne sposobnosti gospodarstva. Ali boste v referatu na 8. kongresu o tem povedali kaj bolj določenega?

Zadnje mesece ni zbor, na katerem delavci ne bi govorili o tem.

Prišli smo tako daleč, in o tem bomo na kongresu povedali, da se zastavlja resno vprašanje, kdo nosi razvoj, združeno delo ali kdo drug? Teče že tretje leto, odkar gospodarstvo stalno razpolaga z manjšimi sredstvi za reprodukcijo, to pa je trend, ki ga moramo zaustaviti, ker je v nasprotju z vsemi potrjenimi idejnimi in družbenoekonomskimi opredelitvami.

Istočasno pa moramo tudi povedati, če tudi sindikat tam, kjer s svojimi stališči vpliva na samoupravne sporazume o delitvi dohodka (osebnih dohodkov in skupne potrošnje), tudi sam ne prispeva k tej slabitvi. Prav tako moramo opozoriti tudi na drugo stran problema, ki jo često zanemarjamo, to pa je nizek dohodek. Skupni dohodek, ki ga ustvarjamo, je manjši od tistega, ki bi ga, po zmogljivostih, ki jih imamo na voljo in z boljšo produktivnostjo, lahko imeli. Ne more pokriti vseh potreb in to je glavni in temeljni problem.

Področje pridobivanja dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke je eno od tistih področij, kjer je kljub rešitvam ZZZ največ težav in neiznajdljivosti. Prosimo vas, povejte nekaj več o rezultatih in problemih, ki se pojavljajo pri iskanju osnov in meril za delitev osebnih dohodkov.

Imamo izredne rezultate, toda v celoti nimamo niti ene same organizacije, ki bi delitev osebnih dohodkov v celoti izpopolnila, ki ne bi imela več kaj početi. Tam, kjer so našli prava merila in kriterije, so rezultati hitro prišli: produktivnost dela je bila povečana za 15–20 %, zmanjšala se je odsotnost z dela, občutno se je povečal dohodek in zboljšali človeški odnosi. Toda ponekod so v novo obleko samo oblekli stare pravilnike, kot temelj delitve je ostalo domnevno, ne pa stvarno delo, višina osebnega dohodka pa je pretežno še odvisna od formalnih kvalifikacij, ne pa od resničnega delovnega prispevka delavca in tako ni pravih stimulansov za takšne rezultate.

Naloga, ki nas v delitvi osebnih dohodkov čaka, je zato tako stara kot nova: zdaj bi morali v vsakem tozdu in delovni skupnosti določiti merila slehernega prispevka pri delu, odvisno od količine in kvalitete poslov, od prihrankov, odgovornosti in še posebej od pogojev dela. Pogoji dela so tudi v novih pravilnikih zelo zastopavljeni, kar že postaja resen družbeni problem. Premalo so storili tudi pri iskanju meril za minulo delo, čeprav je to izrednega pomena. Kot sindikat ne moremo biti zadovoljni, dokler vsak delavec ne bo nagrajevan po delu in rezultatih dela in ne bo zainteresiran samo za svoje delo, temveč tudi za delo svoje organizacije.

voriti za obliko povezovanja in hkrati navezati več stikov z občinskimi partijskimi vodstvi.

Sklenili so še, da se bodo dogovarjali tudi za prvo tematsko konferenco, kjer bi obravnavali jedro akcij prav na podlagi potreb v osnovni organizaciji ZK. Na problemski konferenci bi vsekakor morali načeti tudi izvajanje investicijskih programov in izvajanje srednjeročnega plana, za kar bi v pripravi poskrbela delovna skupina, ki jo bodo sestavljali Jože Čebela, predsednik koordinacijskega odbora osnovne organizacije sindikata, Jože Kern iz Elektromehanike, Otmar Zorn, predsednik Delavskega sveta SOZD, Pavel Mermolja iz Avtoelektrike in Grom Franc iz Avtomatike. Mak

Gre za vsebino!

„Gre za vsebino!“ ... Konferenca, kjer obravnavamo že izdelana stališča in jih potem le potrjujemo, ne potrebujemo. Stališča moramo razčiščevati predvsem v bazi, v TOZD. Sestanki ne smejo biti neomejeno številčni in dolgi, ker gre to na račun naše prisotnosti v delovnem procesu. Vendar pa notranjo vez med komunisti moramo okrepiti, okrepiti moramo osnovne organizacije ZK, je med drugim razmišljal na sestanku sekretarjev OOKZ v SOZD Iskra, ki je bil minuli petek v poslovni stavbi Iskre v Ljubljani, izvršni sekretar pri CK ZKS Bojan Klemenčič.

Sestanek, ki ga je sklical sekretar DPO SOZD Iskra Miloš Pavlica na pobudo CK ZKS, je obravnaval predvsem metode akcijskega povezovanja v SOZD Iskra. Srečanje, na katerem so udeleženci z vso odkritostjo izmenjavali svoja mnenja, je bilo nedvomno prispevek k težnji, da bi iz formalnosti in pasivizacije, ki jo je v zadnjem času bilo čutiti v posameznih osnovnih organizacijah, prešli do nove, zares dejavne vloge komunistov v naših delovnih in temeljnih organizacijah, z odgovornostjo za skupno izvajanje akcij. Kot pomembno smernico je pri tem tovariš Klemenčič navedel enotnost akcij zveze komunistov v osnovnih organizacijah in samoupravnih delegacijah. Doslej so problemi včasih nastajali, ker so sveti ZK sprejemali sklepe namesto osnovnih organizacij ZK, namesto da bi o posameznih problemih odločali komunisti v osnovnih organizacijah. Seveda je treba kasneje sklepe koordinirati in tako dosledno izvajati načela demokratičnega centralizma.

Bistveno pa je zato, da ZK v DO vse probleme obravnava kritično in odgovorno. Po drugi strani pa je povezovanje velikokrat slabo in je zato v okviru interesnega povezovanja združenega dela treba razvijati tak sistem dela, ki bo vnašal tudi nove pristope in prijeme.

Med domačimi funkcionarji se je oglasil predsednik centralnega delav-

skega sveta Otmar Zorn s pripombo, kako konkretno sklicevati problemske konference in kako naj bi potekalo tako informiranje, povezovanje in sklicevanje le-teh.

Miloš Pavlica pa je govoril o živih metodah povezovanja znotraj delovne organizacije in je menil, da vsekakor po kongresu nismo našli pravih metod dela, še posebej ne glede na to, da je Iskra razdrobljena po skoraj vsej Sloveniji.

Jože Čebela je omenil potrebo, da bi o sklicevanju razgovorov o celoviti problematiki Iskre na ravni SOZD usklajeno upoštevali sindikalno, partijsko in mladinsko organizacijo.

Na splošno pa so se vsi navzoči strinjali v oceni, da se je treba od primera do primera dogovarjati, ali problem zahteva tematsko konferenco na ravni TOZD, DO ali SOZD. Vsekakor bi ob obravnavanju problema na ravni TOZD morali biti navzoči najprej komunisti iz prizadete TOZD in šele nato tudi ostali. Doslej se je vse prepogosto dogajalo, da smo razpravljali o že izdelanih dokumentih, vse premalo o stališčih za izdelavo le-teh.

Morda so udeleženci res nekoliko preveč pričakovali navodil za konkretno delo pri razjasnjevanju vseh problemov in prijemov s strani predstavnika ZKS, kar bi spet pomenilo korak nazaj v koraku naprej. Toda v celoti je konferenca potrdila željo vseh, da bi postali s svojim delom dejavnejši povod, kjer je potrebna pobuda komunistov, še posebej pa, da bodo morali delati komunisti več kot doslej v osnovni organizaciji. Sekretarji osnovnih organizacij se morajo vnaprej s sekretarji delovnih organizacij dogo-

Izpit vrhunskega mojstrstva

Gradnja vsejugoslovanskega visokonapetostnega 400-kilovatnega prenosnega omrežja s spremljevalnimi objekti se bliža h koncu in omenjeno omrežje danes v glavnem že povezuje vse jugoslovanske republike in pokrajine v enoten prenosni sistem, ki bo zagotovil stalno in neprekinjeno dobavo električne energije vsej Jugoslaviji in njenemu gospodarstvu.

Na področju Srbije je omenjeno omrežje gradilo podjetje „Elektroistok“ in ko so novinarjem te dni pokazali nekaj pomembnih objektov prenosnega omrežja so tudi povedali, da je vsa elektronika izdelana v glavnem v naših tovarnah. Po mnenju strokovnjakov tega podjetja je bilo za „Iskro“ iz Kranja in „Rade Končar“ iz Zagreba to izpit vrhunskega mojstrstva. Ta izpit so položili tudi drugi delavci ostalih podjetij, ki so sodelovali in še sodelujejo pri tem grandioznem podvigu našega elektro-gospodarstva.

V ponedeljek, 13. 11. 1978 so se s predstavniki komiteja občinske konference ZKS Ljubljana – Center s sekretarjem komiteja ing. Slavkom Korbarjem na čelu sestali predstavniki delovne skupnosti skupnih služb SOZD Iskra. Razgovor je potekal v okviru „akcije 100“ ki zadeva organizacijsko obliko skupnosti in njeno delovanje v smislu določb samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra.

SKUPNA TOVARNA KATODNIH CEVI

Generalni direktorji Elektronske industrije iz Niša, Iskre in RIZ–Dragan Miljković, Jože Hujs in Mirko Kuliš so podpisali samoupravni sporazum o skupni graditvi tovarne katodnih cevi za barvne televizijske sprejemnike. „To je zgled, kako je treba reševati skupne potrebe po oskrbi s posameznimi deli v skladu z zakonom o združenem delu. To je prvi primer skupne akcije v jugoslovanski elektronski industriji, vendar njen pomen ni le v tem. Želimo si tudi v prihodnje nadaljevati s takšnim sodelovanjem, da bi si vsi skupaj zagotovili prostor na tujem konkurenčnem tržišču“, je poudaril po slovesnem podpisu sporazuma generalni direktor Jože Hujs.

V okviru proslav ob 30-letnici Elektronske industrije so v torek, 7. novembra delovne organizacije Ei, Iskra in RIZ podpisale samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za zgraditev tovarne katodnih cevi za barvne televizijske sprejemnike. Nova tovarna bo stala v Nišu, graditev pa bo veljala približno 1,8 milijarde dinarjev. Predvidoma bo začela obratovati leta 1980. Že v prvem letu naj bi izdelala za podpisnice – soustanovitelje 70.000 katodnih cevi, v naslednjih letih se bo ta proizvodnja povečala na 350.000, pozneje pa z določenimi razširitvami celo na 600.000 katodnih cevi na leto. Tovarna bo zaposlovala okoli 600 delavk in delavcev in bo tako vsaj delno omilila problem nezaposlenosti v tem delu ožje Srbije.

Pobudo za zgraditev skupne tovarne sta dali Iskra in Ei, pozneje pa sta se jima pridružili še Radio industrija iz Zagreba in Rudi Čajavec iz Banja Luke. (Slednji sporazuma še niso pod-

pisali, najverjetneje pa ga bodo v kratkem).

Cilji združevanja so znani: usklajeno delo in proizvodnja ter omogočanje medsebojne delitve dela ter povečanja produktivnosti dela, zagotavljanje zadostnih količin kakovostnih katodnih cevi, skupno načrtovanje proizvodnje in zagotavljanje potreb za domače in tuje tržišče, usklajen nastop na domačem in tujem tržišču, zmanjšanje odliva deviz ter s tem zboljšanje devizne in plačilne bilance Jugoslavije, skupno ustvarjanje dohodka, nadaljnje skupno povezovanje v smeri enotnega koncepta proizvodnje TV sprejemnikov v Jugoslaviji, osvajanje vrhunske vakuumске tehnologije in njen nadaljnji tehnološki razvoj ter, nenazadnje, razširitev materialne osnove dela.

Proizvodnja v novi tovarni bo visoko avtomatizirana, katodne cevi pa bo tovarna izdelovala po licenci in tehnologiji „Philipsa“.

Lado Drobež

Generalna direktorja SOZD Iskra Jože Hujs in Ei Niš Dragan Miljković.

ZA RAZLIČNO, NEDVOLILNO KVALITETO

Pripravljamo se na pomembno problemsko konferenco o kvaliteti v Iskri, o kateri gotovo sleherni razmišlja; zato da bi spodbudili nadaljnje priprave in obravnave tega vse bolj pomembnega vprašanja, smo tudi družno razmišljali z enim izmed pobudnikov te akcije v Iskri, ing. Lotarjem Kozino o mnogih vprašanjih in podvprašanjih s tega področja povsem odkrito in brez ovinkov, ker ne bi želeli, da bi pri iskanju poti do kvalitete karkoli med nami ostalo dvolično.

Gotovo je treba vprašati vnaprej, ali bodo na vprašanja, ki jih bomo nanizali, v naših organizacijah sposobni tudi odgovoriti.

Ali smo pri vprašanjih kvalitete dvolični ali ne?

Na vseh sestankih, na vseh razgovorih, v vrsti naših OZD smo za kvaliteto, vsaj deklarativno! Če pa gre za realizacijo posameznih, včasih še tako malo zahtevnih akcij, ki pripomorejo k boljši kvaliteti naših izdelkov, pa se dejansko obnašamo tem prvotnim deklaracijam popolnoma nasprotujoče!

Kakšna je kakovost naših izdelkov?

Ali zadovoljuje na domačem tržišču, če lahko prodamo vse, kar naredimo? Pri tem pa pogosto ugotovimo, da so naši kupci res zadovoljni, če sploh kaj dobijo. Pa še roki so silno dolgi.

Za ocenjevanje kvalitete naših izdelkov bi vsekakor morali imeti zelo ozke povezave s koristniki naših izdelkov, da bi na osnovi teh podatkov lahko sami objektivno ocenili, kaj je dobro in kaj ni. Teh podatkov pa nimamo! (Vsaj ne za vse in ne vedno!)

Organizacijska ureditev služb

Kot je splošno znano, oziroma vsaj tako trdijo tisti, ki se s to problematiko ukvarjajo, še vedno velja, da se kakovost da doseči z aktivnim poseganjem v vse faze, od razvoja, preko priprave proizvodnje, do prodaje, da pa je nujno, da imamo v vseh teh fazah ustrezen nadzor. To nadzorno vlogo naj bi imele službe kakovosti, ki bi z ustrezno vključitvijo v celoten sistem zagotavljanja kakovosti morale biti nosilci za izboljšanje. Seveda ne same, ampak v tesnem sodelovanju z vsemi ostalimi. Prav gotovo bi morali za to tudi službe ustrezno organizacijsko urediti, da bi bile kos tako postavljenim nalogam.

Kaj zagotavlja Iskrin znak?

Ali zagotavlja tudi vsaj v okviru delno usklajenosti kakovosti naših izdelkov? Doslej smo smatrali, da mora vsak izdelek, ki nosi Iskrin znak, tudi ustrezati neki kakovosti. Ali smemo, če vemo, in to vemo za vrsto naših izdelkov, da se kakovost mora doseči z ustreznim razvojem in temu sledečemu preskusu prototipa, zahtevati od nosilcev razvoja, da svoje izdelke tudi dejansko temeljito preverijo, preden grejo na tržišče, ne pa da jim v imenu nekakšne samostojnosti tiho pokrivajo stroške, ki nastajajo zaradi reklamacij.

Zanesljivost

Predvsem na področju elektronike postaja iz dneva v dan bolj pomembna, saj pomeni zanesljivost izdelkov eno od glavnih orožij pri plasmanu izdelkov na tržišče. Tu mislimo tako na zanesljivost sestavnih delov kot izdelkov; kje smo v Iskri in kaj nameravamo, bomo še poročali.

Vprašanje izobraževanja!

Koncept zagotavljanja kakovosti je tak, da posega v vse organizacijske strukture. Zahteve se večajo, zato moramo zaradi tega tudi vse strukture – ali vsaj del teh struktur izobraževati po delu, ter jim tako organizacijsko omogočiti boljše delo, našim izdelkom pa boljše kakovost.

Mak

TITO V ISKRI

Takšno je bilo moje prvo srečanje z našim predsednikom pred triintridesetimi leti.

SLOVESNA OTVORITEV NOVIH DELOVNIH PROSTOROV

(Nadaljevanje s 3. strani)

osnove v tistih ustavnih in zakonskih določbah, ki govore, da se dohodek temeljne organizacije združenega dela ne more odtujevati oz., da se mora iz skupnih naložb vedno vračati tja, kjer je bil ustvarjen.

Menimo, da je to ena bistvenih prvih postavk za to, da bo naš novi srednjeročni plan slonel na solidnejših, bolj trdno dogovorjenih osnovah, kot pa je to primer s sedanjim planom, v katerega smo, vsaj v Ljubljani, zapisali tudi marsikaj takega, kar se ne uresničuje.

V prihodnjem obdobju moramo močneje, toda po samoupravni poti, s samoupravnim sporazumevanjem pa tudi z aktivnejšo vlogo družbenopolitičnih skupnosti obvladovati tokove reprodukcije, odpravljati vzroke razdrobljenosti in neusklajenosti na vseh področjih, vključno s komunalo in stanovanjsko izgradnjo, kjer moramo elemente monopola brzdati s takšnim sistemom upravljanja, ki bo zagotavljal, da bo interes uporabnikov lahko prihajal polno do veljave. O tem je sklepala zadnja seja mestne konference. Njena stališča in sklepi bodo z jutrišnje številko „Komunista“ na razpolago vsem članom Zveze komunistov mesta Ljubljane.

Danes smo soočeni s problemom upadanja akumulativne sposobnosti gospodarstva. Ta situacija je gotovo rezultat povečevanja obveznosti, ki jih prevzemamo kot država in vse večjega razmaha tki. družbenih dejavnosti. Kljub temu pa vsaj v Ljubljani mislimo, da je glavni problem v tem, da ustvarjamo premajhen dohodek, skupaj in po zaposlenem, kar lahko pomeni tudi, da raste število delovnih mest, kjer se ne ustvarja nobena nova vrednost, ampak se le troši ustvarjena. V Ljubljani se bo pri 2 % rasti produktivnosti dela, problem akumulativnosti še nadalje zaostrel. Zato nam mora biti vizija smernic razvoja za leto 1979, ki računa z 5-6 % rastjo, napotilo za

konkretno akcijo in orientacijo v vsakem delovnem kolektivu. Pri tem morajo člani Zveze komunistov, naši sindikalni aktivisti in vsi samoupravitelji neprestano postavljati vprašanja, kje smo, zakaj ne dosegamo dogovorjenih ciljev itd. Če ne bo v vsakem kolektivu ustrezne akcije, bo vizija ostala vizija, mi pa soočeni z novimi problemi.

Več moramo storiti, da odkrijemo in sprostim vzrode, ki bodo pospeševali rast skupnega prihodka in dohodka. Eno od ključnih vprašanj je nagrajevanje oz. delitev po delu.

Zakaj se bojimo razlik, ki izhajajo iz boljšega dela in gospodarjenja? To je kvazi-socialna, konzervativna demagogija, ki nima nič skupnega s socialističnimi načeli. Elemente delitve po potrebah, ki jih imamo razvite v družbenih dejavnostih in socialni politiki, moramo spraviti v sklad s socialističnimi načeli delitve po delu.

Tovarišice in tovariši!

Naša današnja slovesnost je povezana tudi s 55-letnico nastanka tovarne. Ta obletnica naj nam pokaže tudi primerjavo, kaj je tovarna pomenila takrat in kaj pomeni danes, kakšen je bil položaj delavca takrat in kakšen je danes.

V tej tovarni so mnogi pustili ves svoj delovni vek. Njim gre v prvi vrsti zahvala, da se lahko danes ponašamo z novimi dosežki. Brez njihovega minulega dela, brez vlaganja ustvarjenega dohodka, z njihovim delom in delom vas, ki boste vračali ne tako majhne kredite, te slovesnosti ne bi moglo biti niti danes niti jutri.

Dovolite mi, da ob koncu posebej čestitam vsem, ki ste za vaše poštreno delo ob tej priložnosti prejeli priznanja in odlikovanja predsednika naše Federativne socialistične republike Jugoslavije, tovariša Tita. Celotnemu kolektivu pa čestitam k novi pridobitvi.

Prav zaradi odrekanja in skrbnega pretehtavanja vseh izdatkov v lastni DO smo bolj občutljivi do delitve dohodka za splošno in skupno porabo. Le ta je tudi v naši DO rastla hitreje kot dohodek in kot smo načrtovali v srednjeročnem planu. To je kljub varčevanju povzročilo našo manjšo reprodukcijsko sposobnost.

Podatki kažejo, da je bilo potrebno za splošne, skupne in druge potrebe nameniti iz dohodka pred tremi leti 9,9 %, lani pa že 15,2 %.

Prenašajoč težišče in ugotovitve na sestankih družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in zborov delavcev, se bodo morali delegati naše DO v SIS zavzemati za razreševanje tega problema.

Ob omenjeni skrbi za čimvečji dohodek in pretehtani delitvi pa nismo zanemarili skrbi za razvoj družbenega standarda zaposlenih. Brezplačno in za vse delavce smo organizirali tople obroke, zaposleni lahko letujejo na morju in v planinah, organiziramo obiske kulturnih predstav, uspešno pomagamo pri reševanju stanovanjskih problemov itd. V novi tovarni smo odpravili težke delovne pogoje, ki smo jih imeli na stari lokaciji.

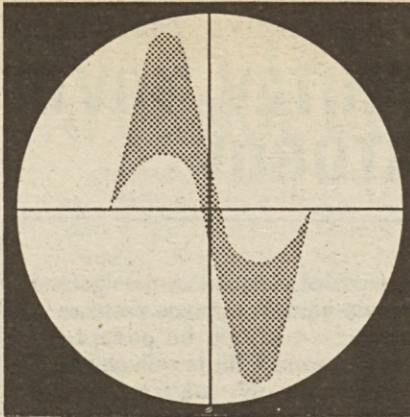
V vsakodnevni praksi želimo v celoti uveljaviti načelo, da so le delovni ljudje nosilci kadrovske politike, zato se zavzemamo za njeno realnost, razumljivost, jasnost, doslednost, dolgoročnost in stabilnost.

Vemo, da je vlaganje v kadre gospodarske investicije in da je to eden od pogojev za hitrejši razvoj. Veliko naših delavcev se zato izredno šola ob delu ali na drug način dopolnjuje svoje znanje. Delavcem nismo omogočili samo študija ob delu, ampak smo vzporedno razvili tudi sistem spremljanja in napredovanja lastnih kadrov. Pri uresničevanju kadrovske politike je izredno pomembno omejevanje prekomerne in neupravičene rasti števila zaposlenih. V prvih devetih mesecih letošnjega leta smo ustvarili večji rezultat z manjšim številom zaposlenih kot v letu 1977.

Iz leta v leto ugotavljamo, da se izboljšuje tudi delovna in tehnološka disciplina, kar vpliva na produktivnost in dohodek tovarne in je nenazadnje tudi barometer notranje čvrstosti kolektiva, saj se delavci vedno bolj zavedajo svoje pomembne in odgovorne vloge v procesu samoupravnega odločanja.

Za uveljavitev demokratičnega samoupravnega odločanja smo uveljavili zbere delavcev in delovne skupine kot najprimernejšo obliko za kvalitetno obveščanje in odločanje v organizaciji združenega dela. Novo poslovno leto bomo začeli z novo organizacijo, saj bo naš dislocirani del proizvodnje v Šentvidu pri Stični postal tozdr.

Zaradi dobrega gospodarjenja, enotnosti kolektiva, zaradi kadrov, organiziranosti v sozd Iskra in v lastni DO, zaradi perspektivnih programov, ki jih bodo uresničevali v tej — novi tovarni, bomo v novem obdobju naše zgodovine, ki jo začenjamo tu v Stegnah, poslovali še uspešneje tako, da naš obstoj in razvoj, naša socialna varnost ne bosta nikdar več ogroženi.

Članek o letošnjem tradicionalnem sejmu Electronica '78, ki je bil od 9. do 15. novembra v Münchnu, naj začnem s stavkom, ki je bil napisan na razstavnem prostoru firme Siemens: „Mikroelektronika, kot temeljna, izhodiščna inovacija, ustvarja nove izdelke, osvaja nova tržišča in s tem nova delovna mesta“.

Ob tem je vsekakor zanimivo, da je ta stavek izpisal prav Siemens, saj bi človek kvečjemu pomislil, da bo delovnih mest z uvajanjem te najmodernejše panoge vedno manj in ne vedno več.

Sejem v bavarskem glavnem mestu si je ogledalo več tisoč strokovnjakov. Med njimi je bilo približno 150 Iskrašev, ki so si ogledali svetovno elektronsko industrijo, ki takorekoč prodira v vseh pore sodobnega življenja na raznih področjih, saj mikroelektronska vezja oblikujejo izredno majhne dimenzije, majhna poraba električne energije ter hkrati visoka funkcionalnost in zanesljivost.

Razstava letošnje elektronike je bila prikaz vseh vrst elementov in sklopov ter izredno popolna ponudba. Na razstavi površini 35.000 kv. m je razstavljalo prek 900 direktnih razstavljalcev in prek 500 posrednih, ki so predstavljali v kompleksu 37 držav. Ob upoštevanju, da je kljub izločitvi proizvodnih naprav, ki se posebej razstavljajo vsake dve leti v okviru produktivnosti, ostal razstaven prostor enak kot v letu 1976, lahko izračunamo pomembnost razstave Elektronika '78 na področju komponent in elektronskih sklopov. Še v letu 1976 je sodelovalo na razstavi 720 proizvajalcev elektronike, letos pa se je to število močno povečalo, saj je prvič razstavljalo 100 novih proizvajalcev.

Tudi na letošnjem sejmu je sodelovala Iskra. Naš razstaven prostor v hali 14 je bil po mnenju večine obiskovalcev tako oblikovno, kot funkcionalno na izredno visoki ravni. Laska-

München — Electronica '78

ve pohvale sta bila deležna, tako razstavni kot komercialni del naše stojnice.

Sicer pa prepustimo besedo vodji našega razstavnega prostora Jožetu Celjarju:

„Na sejmu elektronike sodelujemo že 10 — 12 let, torej smo redni razstavljalci. Letos prikazujemo elektronske elemente, releje in instrumente. Izmed jugoslovanskih proizvajalcev elektronike smo edini razstavljalci, saj izdoluje le Iskra take izdelke, ki so izvedno sposobni. Za naše razstavljene izdelke je veliko zanimanje predvsem tistih proizvajalcev, ki imajo v svojem proizvodnem programu zabavno in profesionalno elektroniko. Na sejmu sklepamo vedno nove dogovore, odpirajo se nam nove možnosti za prodor na evropski in svetovni trg. To je namreč najvažnejši svetovni sejem elektronike, saj so strokovnjaki — obiskovalci z vsega sveta, skratka tu je srečanje s svetovno konkurenco. Ob tej priložnosti bi rad pohvalil prizadevne delavce Marketinga, ki so odlično uredili naš razstaven prostor, saj je eden najlepših in najprivlačnejših.“

O kakšnem ekonomskem uspehu naše prisotnosti na münchenskem sejmu je še težko govoriti. Prepričani pa smo, da se bo povečana prodaja pokazala že v prihodnjem letu, ali morda že čez nekaj mesecev. To lahko sklepamo po izredno velikem zanimanju za naše razstavljene elemente.

V dneh sejma so bila tudi razna strokovna predavanja, ki so se jih udeležili tudi številni Iskraši. Udeleženci predavanj so se seznanili s tehnologijo povezav (tiskana vezja, debelo in tankoplastna vezja) o pasivnih in aktivnih elementih, področja kvalitete in standardizacije ter z novo tehniko, ki jo prinaša mikroelektronika. V ponedeljek pa so se številni Iskraši udeležili kongresa mikro elektronike.

Letošnji sejem je na kratko ocenil tudi direktor sektorja Marketing. Dejal je, da skušajo na vseh sejmihi predstavljati Iskra v njenem značilnem slogu ter se trudijo, da bi bile stojnice med najlepšimi in najprivlačnejšimi. To jim je letos vsekakor uspelo, zahvala za to pa gre projektantom in delavcem in Marketingu.

Med udeleženci sejma je bil tudi član poslovodnega kolegija SOZD Iskra Anton Stipančič. Naši prošnji za oceno letošnjega sejma elektronike je rad ustregel in med drugim dejal:

„Zal, si sejma še nisem uspel v celoti ogledati, lahko pa rečem, da je to največji sejem elektronskih komponent v Evropi. Pri bodočih razvojnih planih bi morali upoštevati ta trenutek, ker je v finomehaniki in njeni povezavi z elektroniko bodočnost razvoja naše panoge. Naš razstaven prostor je dober, lepo oblikovan, pogrešam pa kvalitetnih prospektov. Menim, da obiskovalci naše stojnice odnesejo s tega razstavnega prostora le vizuelni vtis, tistega kar pa bi še morali dobiti, pa ne dobijo. Zato mislim, da je treba pri programiranju mednarodnih sejmov, tako splošnih, kot specialnih, doseči, da poleg izbora izdelkov zagotovimo tudi zadovoljivo število kvalitetnih prospektov. Izdelek brez prospekta ne bi smel dobiti vize na mednarodni sejem. Vse drugo pomeni primitiven nastop, kjer se v bistvu izgublja učinek, ki ga želimo doseči. Ta bodoča naloga sloni na sektorju Marketinga, saj le on lahko zagotovi enotno podobo Iskre.“

Naslednji sejem elektronike v Münchnu bo spet čez dve leti, prihodnje leto pa bo na istem prostoru sejem Productronika.

Marko Rakušček

Privlačno urejen Iskrin razstaven prostor v Münchnu.

Uspel seminar serviserjev

Pred dnevi se je na Bledu končal seminar za Iskrine serviserje, ki opravljajo barvne televizijske sprejemnike in radijske aparate zahodnonemških firm Schaub Lorenz in Graetz. Izredno uspel seminar sta organizirali temeljni organizaciji v Iskri Commerce—Zastopstva tujih firm in Servis. Številnim udeležencem iz več jugoslovanskih mest, kjer ima Iskra svoja servisna predstavništva, sta predavala strokovnjaka servisne službe ITT.

Pester program seminarja je obsegal teoretični in praktični del — v dopoldanskih urah so se Iskrini serviserji seznanjali z delovanjem televizijskih in radijskih sprejemnikov, popoldne pa so po skupinah preverjali na simuliranih napakah pridobljeno teoretično znanje.

Prvi dan seminarja je bil namenjen pridobivanju osnov digitalne tehnike, s pomočjo tako imenovanega digitalnega trenerja pa so sestavljali različne digitalne funkcije. Tolikšen poudarek digitalni tehniki so namenili zlasti zaradi sistema brezžičnega daljinskega

upravljanja televizijskih pa tudi radijskih sprejemnikov.

V naslednjih dneh so se seznanili s tremi različnimi tipi osnovnih šasij, velik poudarek pa sta predavatelja namenila tudi daljinskemu upravljanju televizorjev, različnim TV igram, delovanju radijskih sprejemnikov z vgrajenimi digitalnimi urami, seminar pa se je zaključil s predavanjem o najnovejšem brezžičnem upravljanju Hi-Fi stereo radijskih sprejemnikov.

Blejski seminar je sodil v sklop naporov delovne organizacije Iskra Commerce, da kar se da najbolj seznanijo Iskrine serviserje z najnovejšo tehniko na področju zabavne elektronike, in sicer tako pri izdelkih iz Iskrinega proizvodnega programa, kot tudi pri izdelkih tujih firm, ki dopolnjujejo našo ponudbo na tem področju široke potrošnje.

Za mnenje, kako je seminar potekal in kako je uspel, smo zaprosili tudi oba predavatelja — strokovnjaka za šolanje pri ITT Horlocha Wernerja in Helmuta Entenmanna. Oba sta seminar izredno ugodno ocenila, oba pa je tudi presenetila visoka strokovnost

Iskrinih serviserjev, ki je po njunem mnenju na enaki ravni kot strokovnost serviserjev bodisi v Schaub Lorenzu ali pa v Graetzu. „Dogajalo se je celo, da nisva uspela tako hitro simulirati napak, kot pa so jih Iskrini serviserji odpravljali,“ sta poudarila.

Za prevod predavanj iz nemščine v srbohrvaščino je poskrbel vodja Iskrinega servisa v Mariboru Roman Mavrič. O seminarju je povedal tole: „Seminar je bil dobro pripravljen in organiziran, zato je tudi tako dobro uspel. Poudaril bi, da si takšnih seminarjev še želimo, saj se na njih seznanimo z tehnologijo in tehniko, ki pogosto pri nas še ni toliko znana. Konec koncev pa bo v bližnji prihodnosti tudi Iskra dosegla to stopnjo razvoja, zato so takšni seminarji še bolj potrebni.“

Lado Drobež

DOBRO — ODLIČNO — NEZADOSTNO

Ta, nekoliko „šolsko“ obarvani naslov velja za poslovanje delovne organizacije Iskra Commerce v letošnjih prvih devetih mesecih, pobudo zanj pa nam je dal finančni direktor IC Fabio Škopac, ki smo ga zaprosili za krajšo oceno o poslovanju tega kolektiva v tem obdobju. Daljši zapis, ki ga objavljamo v nadaljevanju je nekoliko spremenjen povzetek poslovnega poročila, ki ga je napisala vodja gospodarskega sektorja IC Andreja Medič.

„V prvih devetih mesecih je Iskra Commerce dobro prodajala na domačem tržišču. Pri tem naj takoj dodam, da smo bili še dosti „boljši“ pri uvozu, izvoz pa je bil manjši kot smo načrtovali. Gospodarili smo slabo. Imamo visoke stroške poslovanja, izredno pa so se nam povečale tudi zaloge. Ustvarili smo neke načrtovani ostanek čistega dohodka, vendar pa bo zaradi tega, ker poslujemo v glavnem s tujimi, najetimi sredstvi, šel ta dohodek zlasti za odplačilo posojil in ga skoraj nič ne bo ostalo za nove naložbe — za razširitev osnovnih in obratnih sredstev,“ je na kratko ocenil Fabio Škopac.

PROBLEMATIKA PRODAJE

Iskra Commerce je v obdobju devetih mesecev letošnjega leta realizirala na domačih in tujih trgih za 4.136 milijonov dinarjev prometa, kar pomeni, da je dosegla letno nalogo 77 %, lanskoletno pa presegla za 19 %. Ugoden trend rasti prodaje se je tako nadaljeval tudi v tretjem trimesečju, kar velja zlasti za prodajo na domačem trgu, dočim izvoz nekoliko zaostaja za planiranim obsegom.

Na področju domačega trga je Iskra letos prodala za 1.697 milijonov dinarjev blaga, kar je za 26 % več kot v preteklem letu in za 2 % nad planiranim obsegom. Pri tem je direkcija domače nabave prodala za 705 milijonov dinarjev blaga in dosegla planirano nalogo že z 88 %. Direkcija malo-prodaje je prodala za skoraj milijardo dinarjev blaga in dosegla s tem sicer 70 % letnega plana, pri čemer pa je presegla dinamični plan za devet mesecev za 10 %. Kljub temu pa ne moremo mimo dejstva, da ne glede na visoko konjunkturo na domačem trgu prihaja do upadanja prometa v nekatere trgovine, pa tudi regionalnih skladišč predvsem zaradi tega, ker proizvodnja ni sposobna zadostiti potrebam na tržišču. Isti problem se pojavlja tudi pri naši predstavniški mreži na domačem trgu, ki je sicer uspešno opravila prodajno nalogo za devetmesečno obdobje. Vprašanje pa je, kako bodo v zadnjem trimesečju potekale dobave iz proizvodnje. Poleg že stalnega in značilnega pomanjkanja števcev, letos primanjkujejo še naslednje skupine izdelkov: hišne telefonske centrale, merne naprave in instrumenti, stikala, določeni tipi gramofonov, radio in TV aparatov, malih gospodinskih aparatov, grelnih aparatov, relejev ter ostalih elementov zaščite in avtomatizacije, alarmnih naprav, avtoelektričnih agregatov in žarnic.

Posebno akutno je stanje dobav finoakustičnih in ojačevalnih naprav.

NI BLAGA ZA IZVOZ

Še mnogo bolj kot na domačem trgu je čutiti pomanjkanje blaga za izvoz. V letošnjem letu je celotna Iskra izvozila za 65,5 milijona dolarjev in je tako v primerjavi s preteklim letom za 12 % višji. Problem, s katerim se srečujemo pri izvozu blaga, lahko strnemo v tri glavne skupine: previsoke cene glede na svetovno tržišče in s tem nekonkurenčnost, nesolidna kvaliteta in poslovna disciplina ter tehnično zastarevanje določenih proizvodnih programov. To pomeni, da slabši izvozni rezultati niso samo odraz tržnih razmer na svetovnem tržišču, ampak tudi posledica naše neprimarnosti tem razmeram.

VISOK UVOZ

Vrednost uvoza je v tem obdobju znašala 70,7 milij. dolarjev ali 90 % planirane vrednosti. Od tega je znašala vrednost uvoza repromateriala 61,2 milij. dolarjev, ter vrednost uvoženih opreme 9,5 milij. dolarjev. Že napovedane težave pri pridobivanju uvoznih dovoljenj so se uresničile. V mesecu septembru smo dosegli dovoljeni absolutni limit, kar pomeni, da od takrat vsak dolar izvoznega priliva prinese le še 0,80 % dolarjev uvoznih pravic. Zaradi tega je kljub povečani dinamiki izvoza in izvoznih prilivov, pričakovati do konca leta vrsto težav pri uvozu.

KADRI IN OSEBNI DOHODKI

Povprečno je bilo v Iskri Commerce v tem obdobju 1.873 zaposlenih.

Dne 30. 9. 1978 je bilo zaposlenih 1.937 delavcev in se je v primerjavi s 1. 1. letošnjega leta povečalo za 115 ljudi.

Pri tem je zabeležena najvišja stopnja zaposlovanja na Domačem trgu (12 %), najnižja pa v Delovni skupnosti skupnih služb.

Doseženi čisti osebni dohodki na zaposlenega so za 8 % nad planiranimi ter za 20 % višji kot v istem obdobju preteklega leta. Na povečane osebne dohodke v primerjavi s planiranimi je vplivalo izplačilo stimulativnega dela osebnih dohodkov.

ZALOGE

Zaloge Iskri Commerce imajo v letošnjem letu stalno tendenco naraščanja. Tako so se zaloge gotovih izdelkov povečale od 30. 6. 78 do 30. 9. 78 od 203,0 milj. na 223,9 milj. dinarjev, t.j. za 10 %, v primerjavi s planiranim povprečjem za leto 1978 pa so večje za 14 %. Zaloge gotovih izdelkov naraščajo v vseh dejavnostih. Posledica tako visokih zalog je večja vezava teh sredstev. Doseženi koeficient obračanja zalog je v primerjavi s planiranim za Iskro Commerce za 25 % slabši, od lanskoletnega pa za 21 % in znaša v povprečju 76 dni, dočim je bil planiran v višini 61 dni. Ne glede na hkratno povečanje obseg prodaje je povečanje zalog previsoko.

TERJATVE

Skupne terjatve v Iskri Commerce so znašale zadnji dan septembra, 579,0 milj. dinarjev (brez potrošniških kreditov) in so za 1 % nižje, kot so bile planirane za leto 1978, vendar le, kot posledica manjšega koriščenja komercialnih kreditov v TOZD-u Zunanji trg. V primerjavi z začetkom leta pa so se terjatve Iskri Commerce povečale od 427,6 milj. na 579,0 milj. ali za 35 %.

POSLOVNI REZULTAT

V devetih mesecih letošnjega leta je Iskra Commerce dosegla 3.927 milj. dinarjev celotnega prihodka, kar pomeni 84 % letnega plana oziroma 24 % več, kot v istem obdobju preteklega leta. Glede na fakturirano realizacijo, ki ima podobne trende gibanja, kot celotni prihodek, opažamo, da raste delež, ki ga odstopoma trgovski mreži v Jugoslaviji, saj je v devetih mesecih že dosegel celoletno planirano vrednost.

Neplačana realizacija je ostala na ravni preteklega leta in znaša 1,85 % od fakturirane realizacije v devetih mesecih.

V devetih mesecih smo realizirali za 2,66-krat več izrednih prihodkov, kot smo jih planirali za celo leto 1978, vendar so le-ti nižji kot so bili realizirani v enakem obdobju preteklega leta. Tudi izredni izdatki so za 2,57-krat višji, kot so bili planirani za leto 1978, ter obenem višji, kot v enakem obdobju preteklega leta, vendar pa še vseeno precej nižji, kot so izredni prihodki.

Nabavna vrednost prodanega blaga ima enak indeks porasta, kot fakturirana realizacija, iz česar lahko zaključujemo, da smo realizirali enake deleže v skupnem prihodu pri prodaji Iskrinega blaga, kot smo jih planirali. Materialni stroški so dosegli 80 % planiranih, kar zanesljivo kaže, da bomo do konca leta močno presegli planirane.

Doseženi dohodek znaša 78 % planiranega za leto 1978, kar pomeni, da je bila ekonomičnost poslovanja v devetih mesecih zelo slaba in da povečam stroškom poslovanja veliko

Andreja Medič - vodja gospodarskega sektorja Iskri Commerce.

premalo pozornosti. Glede porabe iz dohodka ugotavljamo, da davki in pri spevki iz dohodka ne rastejo v skladu s porastom dohodka in so skoraj trikrat višji, kot v istem obdobju preteklega leta. V primerjavi s planiranimi pa so že dosegli celoletno planirano višino.

Zaradi nižjega indeksa svobodne menjave in dela dohodka za obresti, je indeks doseganja čistega dohodka nekoliko višji, od porasta dohodka. Delitev čistega dohodka ni v skladu s planom, ker smo za osebne dohodke in skupno porabo namenili relativno več sredstev, kot za sklade. Indeks porasta sredstev za osebne dohodke v primerjavi s preteklim letom znaša 34 %. Tak porast sredstev za osebne dohodke ni v skladu s družbeno resolucijo, ki predvideva, da mora biti porast osebnih dohodkov za 10 % nižji od indeksa porasta dohodka.

Planirana sredstva za sklade so dosežena s 76 %, vendar je iz predlagane razdelitve razvidno, da sredstva, ki so namenjena za razširitev materialne podlage dela komaj pokrivajo 75 % vseh obveznosti za odplačilo dolgoročnih kreditov v naslednjem letu.

Lado Drobež

Družbeni standard v Železnikih

Osnovni problem v našem družbenem standardu so stanovanja. V tovarni je nad 200 ljudi, ki namensko varčujejo. Mnogi med njimi že več kot 4 leta. Pri tem gre za nakup stanovanj in za gradnjo, ali adaptacijo lastnih hiš, mesečni obroki varčevanja pa se gibljejo med 750 in 1500 dinarjev.

Skupaj z delavci varčuje tudi tovarna tako, da so na koncu udeleženi v reševanju celotne stanovanjske problematike delavec, tovarna, stanovanjska skupnost in banka.

Problem je pa v tem, ker v Selški dolini, predvsem pa v Železnikih in njihovi okolici, ni ustreznih gradbenih površin. Vendar tu pričakujemo, da se bo ta problem vsaj omilil s sprejetjem noveliranega urbanističnega programa Škofje Loke, ki bo omogočal gradnjo tudi v bližnjih vaseh.

V naslednjem letu bodo v Železnikih dogradili 2 osem nadstropni stolpnici, kjer smo že odkupili 15 stanovanjskih enot. Tu pa je težava v izredno visokih cenah, ki bo drugo leto že presegla en star milijon na m² stanovanjske površine. S tem je zelo obremenjena kreditna sposobnost delavcev, ki kupujejo stanovanja, čeprav so zbrana sredstva in kreditni pogoji zelo ugodni. Posebno so še pri tem prizadete mlade družine in delavci iz drugih republik, ki trenutno bivajo največ v samskih domovih, kjer imamo na razpolago 20 ležišč v Železnikih in 14 v Podlubniku.

Mladim družinam in socialno šibkim delavcem pomagamo skupno s stanovanjsko skupnostjo, ki v ta namen odkupi manjša enosobna stanovanja in jih na osnovi posebnega sistema dodeljuje za dobo petih let. V

tem času si mora delavec s pomočjo svoje delovne organizacije ta problem urediti. Zato je varčevanje obvezno.

Naslednji problem je prevoz delavcev. Z ozirom na to, da so v tovarni zaposleni ljudje iz celotnega področja Selske doline, smo skupaj z ostalimi DO organizirali prevoz na delo s kombiji in avtobusi, ki ga opravljajo privatni vozniki in Alpetour. Trenutno rešujemo še problem prevoza iz treh vasi in sicer iz Topolje-Zabukovje, Ojstrega vrha in Dansice.

Poseben problem pa bodo še vedno ostale zimske vožnje, kajti v hribovskih predelih zapade precej snega, ki je lahko prav resna ovira rednemu prihodu delavcev na delo.

Trudimo se, da bi bili ti prevozi kolikor toliko udobni, žal pa nam doslej ni popolnoma uspevalo na relaciji Škofja Loka-Železniki, kjer so avtobusi prenatrpani in seveda s tem povzročajo upravičeno negodovanje in slabo voljo delavcev.

Na ta problem smo tudi opozorili Alpetour, ki te prevoze vrši. To postane še posebej pereče v zimskih mesecih, tako, da prihaja do vse bolj pogostih zahtev delavcev, da bi se vozili s svojimi osebnimi avtomobili in bi se jim povrnili stroški v višini avtobusnih vozovnic.

V smislu izboljševanja družbenega standarda smo se udeležili še nekaj skupnih akcij z ostalimi delovnimi organizacijami v občini. Tako smo na primer zgradili odkrit plavalni bazen, ki je v določenem številu dosegljiv našim delavcem po 50 % ceni.

To sodelovanje z ostalimi DO je razširjeno tudi na počitniško dejavnost tako, da imajo naši delavci možnost koriščenja skupnih zmogljivosti.

Na koncu pa naj omenim še to, da smo pokrovitelj Športnega društva Železniki, ki razvija smučanje in sankanje. Pri tem smo tudi bistveno pomagali pri dosedanjem urejanju in afirmiranju Sorske planine, ki se bo v doglednem času razvila v pomemben rekreacijski center.

Boris Čerin

Nova delovna organizacija

Ker je zanimivo, kako potekajo priprave za oblikovanje nove delovne organizacije Iskri, inženiring za organizacijo in informatiko smo se pogovorili s predsednikom delovne skupine za pripravo elaborata te organizacije, tovarišem Marjanom Trojarjem. Poznamo smo se za njihove dosedanje sklepe in stanje stvari.

V to je sodilo tudi vprašanje, kako je ta delovna skupina sestavljena?

„V njej so po trije člani iz BII in CAOP, ki jih je na predlog sindikalne organizacije potrdil delavski svet,“ je odgovoril tovariš Marjan Trojar in dodal, da je to skupino na začetku vodil tovariš Vrenko, vendar je zaradi prezaposlenosti prenesel sedaj to nanj. Ko je nadaljeval o vsebini dela, je ugotovil, da so že izdelali predlog elaborata o družbeni in ekonomski upravičenosti takega združevanja. Uskladili so tudi poglede o snovanju nove delovne organizacije.

„Hkrati s tem laboratorom pripravljamo osnutek prvega sporazuma o združevanju v delovno organizacijo. S pomočjo tovariša Pavla Gantarja in Mitje Ančika smo pripravili postopek realizacije in združevanja in formiranja v DO. Pri tem pa smo pregledali tudi, katere TOZD se bodo izločile. Naš BII je bil doslej v okviru Inštituta za produktivnost dela in metrologijo, kjer je bil samostojen TOZD. Zato se moramo od tod izločiti mi ali pa IKM. Nato pa se združiti v novo delovno organizacijo Inženiring za organizacijo in informatiko. CAOP je doslej delal v organizaciji skupnega pomena. S 1. 7. se jim je priključila tudi INDOK služba ter dokumentacija in oštevilčenje. Nastala bosta TOZD-a INDOK in CAOP, oštevilčenje pa ne izpolnjuje zakonskih osnov za formiranje TOZD, zato se bo moralo priključiti k enemu izmed obstoječih.

Organizacija bi bila torej sestavljena iz treh TOZD, toda prijavil se je še četrti. Skupina za standardizacijo ni realizirala združevanja z IKM, zato so se odločili, da se že na prvi naslednji seji udeležijo dela naše delovne skupine, in se nam priključijo.“

Kakšni so pri tem problemi in težave?

„Problem je v tem, da se glede na samoupravni sporazum o združevanju v SOZD s priključitvijo menja osnovna dejavnost. Po mnenju članov komisije sicer ni večjih težav in zaenkrat na ta proces združevanja lahko gledamo le z optimizmom, saj vsaka organizacija posluje uspešno in menimo, da bi kakršna koli hitra sprememba pomenila tveganje. Zato ne bomo forsirali prehitrega uklopjanja v drugo strukturo poslovanja.

Razlike med nami seveda so, — vendar jih bomo počasi in strpnost obvladali (na primer skupna delitev OD, urejanje notranjih zadev itd.).

Zaenkrat je stanje torej takšno, da rešujemo situacijo tako, da upoštevamo štiri tozde, pri čemer vsak posluje na že utečen način. Sčasoma pa bo, seveda, moralo biti tako kot predvideva osnovni dokument o temeljih plana.

Zaenkrat je le še nekaj nerešenih vprašanj, mednje gotovo sodi vprašanje TOZD Računalništvo, Elektromehanike. Ta tozda ima poleg hartwar-ske opreme tudi program in softverski del za računalništvo. Tu pa se deloma prekrivata programa s tisto, zaradi katere se nova organizacija tudi oblikuje. Verjetno bo treba to reči besedo o združevanju — morda le določenih nalog ali pa misliti na delitev dela. Dela pa je za vse dovolj.

Za konec pa je, kot drugo, še dokaj pereče vprašanje, načel vprašanje sedeža delovne organizacije, saj še do danes nimajo rešenih prostorskih kapacitet. Vsaj za osnovno dejavnost skupnih služb, ki bodo sicer minimalne, in zaenkrat nevtralne, učinkovite in majhne, bi bil vendar potreben primeren prostor. Odprto je tudi še vprašanje individualnega poslovnega organa.

V kolikor prihaja do take združitve nastajajo sumi, kako bo en TOZD uspešno posloval nasproti drugim. Zaenkrat bomo zato bolj odprto poslovali in bomo šele kasneje šli v bolj poglobljeno povezovanje. Ta delovna organizacija naj bi poslovala v dveh smereh. Opravljala naj bi naloge, ki se nanašajo na razvoj posameznih celovitih sistemov in nalog, ki bi jih v Iskri uporabljali in tudi uvajanje kadrov, ki bi uporabljali in uvajali sisteme in metode v posameznih Iskrinih organizacijah ali tudi izven Iskrinih organizacij. Za prvi del je pomembno, da usposobimo razvijanje in usposabljanje kadrov, seveda vsaj za začetek lahko pokriva vse te stroške, le z družbenih sredstev, saj je organizacija sama premajhna. Drugi del pa se nanaša na uvajanje metod preko direktnega dogovarjanja z naročniki.“

Kdaj bo organizacija začela delati?

„Po samoupravnem sporazumu je bilo določeno, da bi morala začeti posloovati po 1. 1. 1979. Verjamemo, da se bo z vnaprejšnjimi odločitvami na zborih delavcev po posameznih kolektivih dalo postopek speljati do referendumu, ki naj potrdi delovanje, poslovanje bo steklo že do 1. 1. 1979.“

Mak

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ n. sol. o.

TOZD ORODJARNA

o b j a v l j a prosta dela in naloge:

1. 5 REZKALCEV
2. 3 BRUSILCEV
3. 2 GRAVERJEV
4. 1 SNAŽILKE

POGOJI:

Pod tč.: 1., 2., 3.: — kandidati morajo imeti dokončano poklicno šolo ustrezne stroke. Kandidati naj pismene prijave pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj.

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ n. sol. o.

TOZD TOVARNA MEHANIZMOV LIPNICA

o b j a v l j a dela in delovne naloge v tehnični kontroli

VIŠJI KONTROLNI TEHNOLOG II

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- dokončano višjo šolo strojne ali elektro smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj v tehnični kontroli,
- pasivno znanje enega od svetovnih jezikov.

Kandidati naj pismene prijave pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj. Kandidati bodo obveščeni o sklepu komisije v roku 30 dni po preteku prijavnega roka.

Naš cilj: obveščanje za samoupravljanje

Obveščanje v združenem delu je zelo občutljivo področje našega samoupravnega sistema. Zakon o združenem delu vnaša tudi na to področje nekatere nove prvine. Zato pri usklajevanju delovanja naših delovnih organizacij z zakonom ne smemo pozabiti na obveščanje. Tudi sklepi zadnjega kongresa slovenskih sindikatov nas obvezujejo za posodabljanje in demokratičnost vseh načinov medsebojnega obveščanja.

Zakaj je obveščanje tako pomembno v naši družbi? Položaj delovnih ljudi v združenem delu je neposredno odvisen od njihove seznanjenosti s problemi, ki je rezultat tako obveščanja v OZD kot v širši skupnosti. Le dobro obveščeni delavci so lahko dobri samoupravljalci, ki lahko izražajo svoje interese in sodelujejo pri odločanju.

V naši družbi moramo računati s tem, da se bodo elementi starih odnosov še naprej pojavljali povsod, kjer samoupravno združeno delo in družbeni sistem ne bosta imela na razpolago potrebnih obrambnih mehanizmov. Med njimi je tudi obveščanje. Resnično, vsestransko, pravočasno in popolno obveščanje delovnih ljudi in občanov o političnih in gospodarskih vprašanjih, o delovanju organov in organizacij in o drugih splošnih in skupnih vprašanjih je pogoj samoupravnega odločanja, uveljavljanja nadzorstva ter ustvarjanja aktivnega javnega mnenja in zato ena temeljnih pravic državljanov.

Praksa kaže, da imajo bolje obveščeni posamezniki ali skupine vedno nadrejene položaje nad manj informiranimi. Kot reakcija na take pojave in pritisk prihaja do neposrednih akcij posameznih skupin delavcev. Te so včasih družbenozgodovinsko upravičene in napredne, drugih pa imajo priokus premajhne družbene zavesti, ki je dostikrat pogojena z ostanki nesamoupravnih odnosov.

Posameznik ali neorganizirani delavci nimajo zadosti politične in ekonomske moči, da bi se uspešno upirali stihijškemu pritisku birokratskega ali tehnokratskega monopola. To moč ima samo organiziran delavski razred.

Dandanes delavci ne smemo biti več odvisni in prepuščeni strokovnim službam. Strokovne službe so delavcem dolžne pripraviti variantne predloge v takšni obliki in na način, da jih bo vsakdo razumel. Nivo informacij je

treba prilagajati nivoju izobrazbe delavcev. Nikakor pa ne sme biti več tabujev in informacij, s katerimi bi razpolagal le določen krog delavcev in s pomočjo monopola informacij ustvarjal tudi monopol oblasti.

USPOSOBLJENOST ZA SAMOUPRAVNO OBVEŠČANJE

Svet, v katerem živimo, doživlja hitre spremembe. Sprijazniti se moramo s tem, da se informacijski material na kateremkoli področju nabira in kopiči z vrtočlovo naglo. Za samoupravno odločanje in urejanje medsebojnih odnosov so potemtakem potrebne ogromne količine informacij. Te na eni strani bogatijo znanje, na drugi strani pa nas begajo, ker jih je toliko.

Za današnji čas je očitno manj pomembno to, da kdo obdrži v sebi vse znanje iz šole in vse vsakodnevne informacije. To ni niti mogoče niti potrebno. Zato se moramo usposobiti za učenje in obveščanje na nov, drugačen način. Predvsem moramo učno snov in informacijski material sprejemati selekcionirano, skladno s svojimi potrebami in izkušnjami. Naučiti se moramo učiti se, in to kjerkoli se znajdemo. Naučiti se moramo tudi sami poiskati prav tisto informacijo in tisto znanje, ki ga potrebujemo.

Delavec namreč lahko dobi najkvalitetnejše informacije, pa bo še vedno slab samoupravljalec, če ne bo znal sprejetih informacij razumeti in jih ustrezno uporabiti, kadar pa tega ne zmore, bo navzven pogosto videti, kot da sploh ne želi biti informiran in ne želi sodelovati v samoupravljanju. Če je namreč človek trajneje oviran pri uveljavljanju svoje potrebe po samoupravljanju, zapade v resignacijo, izgubi voljo do sodelovanja, počuti se nepomembnega in nepotrebnega, to pa lahko načne celo njegovo zdravje. Polna vključitev v samoupravno organiziranost, v svet dela, je namreč doživetje smiselnosti lastnega življenja med drugimi ljudmi in je močna notranja motivacija za razvoj okolja in samega sebe.

Zato se skupno zavzemajmo, da bo v sredstvih javnega obveščanja prišel do veljave vpliv delovnega človeka in občana na njihovo vsebino in da bodo v njih vedno prisotni delavec – samoupravljalec, njegovo delo in rezultati dela, saj brez ustreznega obveščanja in komuniciranja v združenem delu ni takega samoupravljanja, kakršnega si želimo.

Alojz Boc

GIBANJE KADROV V ŠTEVILKAH

V prvih devetih mesecih letošnjega leta je število zaposlenih v DO Avtomatika naraslo za 9 %. Kako pa so število zaposlenih povečevale posamezne temeljne organizacije?

V štirih temeljnih organizacijah so število zaposlenih povečali več kot 10 % in sicer: v TOZD ELA in TOZD PCT – 10 %, v TOZD Napajanja – 13 % in v TOZD Inženiringi – 18 %. V TOZD TELA se je število zaposlenih dvignilo za 9 %, v TOZD SVN in v delovni skupnosti skupnih služb pa za 2 %. V TOZD Orodja se je število zaposlenih zmanjšalo za 4 %.

Za devetmesečno obdobje letošnjega leta smo ugotovili tudi stopnjo fluktuacije po posameznih temeljnih organizacijah. Najvišja stopnja fluktuacije je v TOZD Orodja, kjer znaša 20 %, v delovni skupnosti skupnih služb je ta stopnja 12 %, v TOZD SVN pa 8 %. Manj kritično stopnjo fluktuacije so dosegli v TOZD PCT, TOZD Napajanja in TOZD ELA (6 %), v TOZD TELA (4 %) in v TOZD Inženiringi (3 %). V DO Avtomatika je stopnja fluktuacije za devetmesečno obdobje leta 1978 – 6 %.

Mira Turk-Škraba

Kako v TOZD SVN

TOZD SVN je ena izmed temeljnih organizacij Avtomatike, ki je najtesneje povezana v reprodukcijske vertikale celotne delovne organizacije saj je približno ena tretjina njene proizvodnje namenjena proizvodnji naprav za sisteme za promet, železnico, alarme, kegljišča itd.

V 340-članskem kolektivu so zadnje tri leta v poprečju dvigali proizvodnjo za ca 30 %. V letošnjem letu je to povzročilo precejšnje probleme saj je s tako hitrim porastom proizvodnje zastala notranja organizacija (pojavi ozkih grl). Po drugi strani pa se je z reševanjem operativnih, vsakdanjih problemov zanemarljivo reševanje sistemskih vprašanj, predvsem razvoja.

Če pogledamo poslovanje v prvih devetih mesecih tega leta, je celotni prihodek za 49 % višji od celotnega prihodka v istem obdobju lanskega leta. Vendar pa dohodek, zlasti pa čisti dohodek nista rasla po isti dinamiki, kar kaže na zmanjšanje ekonomičnosti poslovanja.

V TOZD SVN predstavljajo enega največjih problemov izredno visoke zaloge repromateriala. Le-teh ne gre opravičevati s slabo oskrbo jugoslovanskega trga. Za tem pojavom se v bistvu skrivajo marsikateri subjektivni slabosti. Zato so v TOZD SVN sprejeli kot eno osnovnih nalog kvalitetno izvajanje sprejetega sanacijskega programa za drastično zmanjšanje zalog repromateriala.

Že ob polletnem poročilu je bilo ugotovljeno, da za poslovno uspešen konec leta ne bo zadostovala izpolnitev gospodarskega načrta, pač pa bo potreben nekako sedemodstotni preseg. Vsi pokazatelji kažejo, da jim bo to tudi uspelo.

Tržne možnosti za naslednje leto kažejo, da bo potreben čez 30 % dvig proizvodnje. V SVN se že danes zavedajo, da se bodo morali, če bodo hoteli uspeti, temeljito spoprijeti s kroničnimi boleznimi, kot so:

- notranja organizacija
- rešiti problematiko razvojne službe in industrijske avtomatizacije, tako po konceptu, kot po možnosti

(Nadaljevanje na 7. strani)

POPRAVEK

V številki 42/43 smo objavili razpis prostih del za vodji tehničnega razvoja za TOZD ATC v Kranju in Mehanizmi – Lipnica. V razpisu za TOZD ATC, ki je potekel 12. novembra je bil pravilni pogoj: visoka izobrazba elektro smeri, za TOZD Mehanizmi – Lipnica pa je pravilni pogoj: visoka izobrazba elektro, ali strojne smeri. Razpis za TOZD Mehanizmi – Lipnica se hkrati podaljšuje do 26. novembra.

Devetmesečno poslovanje

Industrija za avtomatiko je v prvih devetih mesecih prodala za 1.148.878.873 din svojih izdelkov in storitev. To je za 19,3 % več kot v istih mesecih lanskega leta. Proizvodnja je še nekoliko boljše dosežena kot prodaja zaradi povečanih zalog nedokončane proizvodnje. Zaloge gotovih izdelkov pa smo celo nekoliko znižali. Povečane zaloge nedokončane proizvodnje izvirajo delno iz prestrukturiranja proizvodnje, saj se usmerjamo k izdelkom z višjo stopnjo akumulativnosti, kar se kaže v boljšem doseganju sredstev za akumulacijo. Prav ti akumulativnejši izdelki pa imajo daljši proizvodni cikel, kar povečuje nedokončano proizvodnjo.

Slabše rezultate dosegamo pri izvozu-uvozu dejavnosti. Izvozili smo za 71.071.240 din izdelkov, uvozili pa za 123.494.114 din. Izvoz smo proti istemu obdobju lanskega leta povečali za 20 %, uvoz pa kar za 30 %. Stanje seveda ni tako kritično, ker gre precejšen delež uvoza za TOZD Inženiringi, kjer priskrbijo devizna sredstva za uvoz kupci te TOZD. Ta del uvoza je prikazan le kot računsko postavka, kar v resnici ne bremeni naših deviznih sredstev.

V prvih devetih mesecih smo imeli poprečno 3099 zaposlenih, kar je za 10,1 % več kot v istem obdobju preteklega leta in 97,7 % planiranega števila zaposlenih. Naraščanje števila zaposlenih je zelo hitro, a počasneje kot smo načrtovali. V kolikor bi imeli polno število zaposlenih z ustrežno kvalifikacijo bi bile tudi planirane zadolžitve boljše dosežene.

Osebnih dohodkov smo dvigovali zelo disciplinirano, saj so se povečali precej manj kot je slovensko poprečje in tudi manj kot smo načrtovali. Poprečni osebni dohodek je znašal v prvih devetih mesecih letošnjega leta 5.620 din, kar je za 18,9 % več kot v istem obdobju lanskega leta in 94,7 % planirane višine.

Rezultat doseganja zadolžitve je celotni prihodek Industrije za avtomatiko, ki znaša 1.258.069.426 din, kar je za 33,1 % več kot v istem obdobju preteklega leta in 71,5 % planiranega. Ob upoštevanju, da so zadnji meseci v letu vedno bolj uspešni kot med letom, računamo, da bomo ob koncu leta dosegli planirani celotni prihodek.

Ko odštejemo porabljen sredstva od celotnega prihodka dobimo dohodek, ki predstavlja novoustvarjeno vrednost, torej sredstva za zadovoljevanje najširših potreb.

Dohodek Industrije za avtomatiko znaša ob devetih mesecih 490.133.994 din, kar je 70,7 % letnega plana. Ko iz dohodka pokrijemo zakonske pogodbenne in samoupravno dogovorjene obveznosti, dobimo čisti dohodek. Ta znaša 345.154.675 din, kar je 78,7 % letnega plana in 32,3 % več kot v istem obdobju preteklega leta.

Delavci TOZD in delovne skupnosti so namenili od čistega dohodka 243.568.313 din za osebne dohodke, 13.769.321 din za stanovanjsko izgradnjo, 24.291.520 din za drugo skupno porabo, 45.964.822 din za poslovni sklad, 6.019.667 din za kreditiranje razvoja nerazvitih in 11.540.991 din za rezerve.

Delitev dohodka in čistega dohodka kaže na gospodarnost delitve, saj so se delavci zavestno odločili, da delijo sredstva za osebne dohodke in sklade v planiranem razmerju.

Če na koncu pogledamo še kazalce uspešnosti poslovanja ugotovimo, da je dohodek in čisti dohodek na delavca nekoliko pod planom (72,4 % in 74,6 %), da pa so zato v enakem razmerju razdeljena tudi sredstva za osebne dohodke in skupno porabo (72,6 %). Ekonomičnost, ki se izraža kot akumulacija v dohodku, ali čistem dohodku smo dosegli s 118,2 % in 114,3 % na plan, kar kaže na dobro gospodarjenje, tako s porabljenimi sredstvi, kot z dohodkom. Najslabše je dosežena rentabilnost, ki se izraža kot dohodek na porabljen sredstva in kot akumulacija na porabljen sredstva. Tu smo dosegli le 42,7 % oz. 50,5 % planiranega, čeprav bi bilo ob devetmesečju potrebno doseči 75 % planirane letne zadolžitve.

Tukaj smo še vedno slabi. Z družbenimi sredstvi gospodarimo še vedno preveč ekstenzivno, premalo skrbimo za obračanje zalog, delo je še vedno povečini enozmenskno, v dragih zgradbah imamo premalo strojne opreme.

Kljub posameznim nedoseganjem je Industrija za avtomatiko v celoti in kot posamezne TOZD zaključila tretje trimesečje uspešno, kar se kaže v tem, da nimamo nobene TOZD z izgubo. Sredstva za akumulacijo so v porastu, proizvodnja se prestrukturira v začetni smeri. Vse to pa tudi vpliva, da se počasi organizirajo odnosi med TOZD, odnosi med skupnimi službami in TOZD ter ne nazadnje tudi znotraj posameznih TOZD.

Branko Tome

VABILO INVALIDOM

Aktiv invalidov Elektromehanike vas vabi na ogled Zavoda za rehabilitacijo invalidne mladine v Kamniku. Po končanem ogledu se bomo ustavili v bližnjem gostišču, kjer bomo nabrali moči za naslednji dan.

Odhod bo izpred hotela „Creina“, v petek, 8. 12. 1978 ob 15.30 uri. Prijave sprejemata do zasedbe avtobusa z vplačilom 30 din Logar, tel.: 3280 in Pavli tel.: 2817.

Vabljeni!

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ n.s.o.

Na podlagi sklepov delavskih svetov v temeljnih organizacijah združenega dela razpisuje imenovanje

INDIVIDUALNIH POSLOVODNIH ORGANOV

1. TOVARNA RAČUNALNIKOV, KRANJ
2. RAZVOJNO TEHNOLOŠKI CENTER, KRANJ
3. NABAVNA ORGANIZACIJA, KRANJ
4. PRODAJNA ORGANIZACIJA, LJUBLJANA

Kandidat mora poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje s statutom določene pogoje:

- visoka ali višja izobrazba tehniške, ekonomske ali organizacijske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta v gospodarski dejavnosti v proizvodnji ali pripravi proizvodnje,
- ustrezne moralno politične vrline, ki se ugotavljajo po določenih družbenega dogovora o načelih za izvajanje kadrovske politike,
- sposobnost za vodenje poslovanja, usklajevanje in organizacijo delovnega procesa;
- znanje enega svetovnega jezika.

Mandat razpisanih del in nalog traja 4 leta.

Prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba vložiti v zaprti ovojnici do 4. 12. 1978 na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ, Kadrovska služba, 64000 Kranj, Savska loka 4, z oznako: „za razpis TOZD“ (naziv TOZD). Kandidate bomo o izbiri po razpisu obvestili v roku 30 dni po zaključku razpisa.

V TOZD TELA so imeli konec preteklega meseca delovno akcijo. Na pobudo mladinske organizacije in s podporo vodstva je pri izkopu kabla v dolžini ca. 90 m od galvanike do menze in izkopu 16 m utrjenih tal sodelovalo približno 40 članov kolektiva.

Jubilante dela so proslavili

Letos so se v Industriji elementov odločili, da bodo delovne jubileje proslavili bolj skromno. Prejšnja leta so se namreč vsi jubilarji iz vse IEZE srečali na slovesnosti na Otočcu. Letos pa vsaka TOZD organizira intimnejšo slovesnost kje bližje doma in tako, kakor se ji zdi najbolj primerno.

druženopolitičnimi organizacijami zgradili zdrav in močan kolektiv.

Čestitkam se je pridružil tudi direktor Ludvik Simonič in se vsem sodelavcem v lastnem imenu in imenu Iskre zahvalil za zvestobo in delavnost, ki sta pogoj za kontinuirano uspešno pot.

Nato so vsi trije razdelili priznanja in nagrade jubilarantom.

Jubilanti 20-letnega dela.

Jubilanti 10 in 20-letnega dela iz TOZD Upori Šentjernej so se zbrali 28. novembra v Šmarjeških toplicah. Najprej je vse sodelavce jubilarnte pozdravil predsednik delavskega sveta Franc Žičkar. Obrnil se je malo v zgodovino tovarne in se spomnil velikih naporov, ki so jih jubilariti vložili v izgradnjo tovarne in v proizvodnjo, ki je dajala sredstva za širjenje in jačanje proizvodnje in omogočila zaposlitev preko 1000 delavcem iz Šentjerneja in okolice. Vsem jubilarantom je predsednik čestital in jim zaželel še mnogo lepih let v tozdu.

Besedo je povzel predsednik sindikalne konference TOZD Jože Colarič. Pridružil se je čestitkam in toplim željam. Poudaril pa je, da so jubilariti mnogo prispevali k izgradnji samoupravnih odnosov v tovarni, da so z zreli odločitvami v sodelovanju z

Za 20 let dela v Iskre so bile nagrade: Ana Conta, Pavla Conta Tončka Cimerman, Majda Drmaž, Tončka Hudoklin, Tončka Krhlin, Sonja Plut, Angelca Slak, Jožefa Škrubej, Marija Zidarič, Marija Cujnik, Jožefa Kovarčič, Anica Pirkovič, Ivanka Pucelj, Ana Potočnik, Ivanka Župan in Zofija Hodnik.

Za 10 let dela v Iskre: Milena Bizjak, Franc Gornik, Francka Gošte, Stanko Hosta, Jože Krašna, Franc Luzar, Mihaela Recelj, Jožefa Vodopivec, Rozalija Zupančič, Jožefa Brulc, Marija Čučnik, Marija Duh, Francka Gorenc, Tončka Gorišek, Ivan Grubič, Albina Homan, Tončka Jerele, Stanka Kadunc, Majda Kuzma, Anica Lužar, Majda Pavlenič, Marija Pavlič, Štefka Povhe, Marta Šiško, Fani Škedelj, Jožefa Vintar, Janez Lenčič in Anton Škedelj. F. Kotar

Jubilanti 10-letnega dela.

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI

Kongres poživil delo mladine

Mladinci v TOZD Keramični kondenzatorji v Žužemberku so med aktivnejšimi v Industriji elementov. Okrog kongresa ZSMS pa so delo še poživali, saj so dobili celo vrsto čisto konkretnih spodbud in asociacij.

Že pred IX. kongresom ZSMS so se žužemberški mladinci udeležili javne razprave o kongresnem gradivu. Sprejeli so celo vrsto sklepov za konkretno delo. Zlasti je važen sklep, da bodo pojačali sodelovanje v samoupravnih organih in si prizadevali za večje vključevanje mladincev v odbore in svete po TOZD. Druga naloga, ki so si jo zadali pa je bolj živo delo v družbenopolitičnih organizacijah. Poživali pa bodo tudi športne dejavnosti, zlasti tekmovalni šport doma v TOZD in v občinskem merilu.

Kar takoj so začeli z delom. Organizirali so tekmovanje v kegljanju in najboljšim podelili priznanja. Zvečer pred kongresom so kurili kres in pripravili družaben večer v čast tega pomembnega dogodka. Prav zdaj pa pripravljajo srečanje s preživeli borci Jurišnega bataljona, da bodo tako od blizu srečali nosilce tradicij. Pa tudi v širše akcije se bodo podali. Tako se že dogovarjajo z domačo osnovno šolo, da bo ta organizirala večerne tečaje za vse, ki nimajo končane osemletke. Predsednica OO ZSMS Geni Maverjeva pravi, da vlada med mladinci precejšnje zanimanje za

Geni Maver, predsednica OO ZSMS v žužemberški Iskre.

šolanje. Okrog 30 interesentov imajo. Prvih 15 bo dokončalo 7. razred, nato pa vsi skupaj osmega.

Skupno z domačim KUDom pa bodo letos naštevili večje dramsko delo, ki ga bodo prikazali doma v Žužemberku in z njim bodo tudi gostovali. KF

ISKRA

Številka 46 — 18. nov. 1978

7

Milan Petelin

datke, ki jih rabimo pri zasledovanju poslovanja in proizvodnje.

Bi nam lahko povedali, na kakšni višini je organizacija dela v vaši delovni organizaciji in kako jo dosegate?

V našem organizacijskem sektorju se mnogo ukvarjamo z izdelavo predpisov za organizacijo dela na najrazličnejših področjih naše DO. Predpise tudi ažuriramo pač po potrebah in jih tako tudi posodabljam. Taki predpisi so na primer za pretok dokumentov o materialu, skladiščenju, knjiženju in drugi. Delamo, razumljivo le predpise skupnega pomena za vsa področja razen za AOP, za kar imamo spet poseben sektor, ki se ukvarja s tem področjem dela. Predvsem pa je važna naloga, ki jo imamo pravkar „v delu“, to so navodila in pojasnila za povezavo med Skupnimi strokovnimi službami in strokovnimi službami po TOZD. S tem skušamo doseči, da se naloge ne bi enkrat opravljale dvakrat, drugič pa nikjer. Poleg tega bomo precizirali, kaj kdo dela, za kaj odgovarja in na koga se je treba obračati za določena vprašanja.

Žal pa s stopnjo organiziranosti še daleč nismo zadovoljni. Največja ovira pri pospeševanju in urejanju in še bolj poenotenju organizacijskih prijemov je neenakomerno dosežena višina organiziranosti po različnih TOZD in v strokovnih službah. Nekatere TOZD zaostajajo tudi po dve leti za drugimi in tu je še mnogo dela, da bi dosegli večjo enotnost in s tem ažurnost — kar pomeni tudi višjo ekonomiko. Tu se tudi pokaže, kje je že možno in kje ne uporabiti avtomatsko obdelavo podatkov. Ta je namreč podlaga hitrega sodobnega ugotavljanja dosežkov (ali spodrslijavev) in to daje možnost, da se hitro ukrepa, če je to potrebno. Zdaj zelo intenzivno izpopolnjujemo podatke iz proizvodnje in proizvodnih postopkov in kosovnice. To delamo za vse TOZD razen Orodjarne in Specialnih elementov; ti dve TOZD imata maloserijsko in unikatno proizvodnjo in zato ju ne zajemamo v avtomatsko obdelavo podatkov za proizvodnjo.

Bi nam povedali, kako je z organizacijo dela in proizvodnjo sploh, z organiziranjem trakov, nabave surovin in sploh z delom, ki ga vidimo?

Kot sem že rekel, je kadrovska zasedba v našem sektorju zelo maloštevilna in smo zato kos le manjšemu obsegu dela. Seveda mi pri tem pomagajo sodelavci iz DSSS in iz TOZD. Organizacija dela oziroma proizvodnje je po različnih TOZD zelo različna. Pri nekaterih je značilno, da je še vedno v glavah, koliko materiala je v hiši, koliko ga je treba nabaviti in kje. Seveda je vse knjiženo, toda dokumentacija je pomanjkljiva in zato imajo nekateri dejansko pregled le v glavi. To seveda ne gre, tako vodenje pregleda pa niti ni nikjer definirano, niti zajeto v nagajevanje. Zato je ena glavnih nalog za leto te naloge spraviti v red, jih definirati in rezultate uporabiti v avtomatski obdelavi podatkov, ki bodo dostopni večim, ki jih pri delu tudi potrebujejo.

Mislim pa, da bomo morali kmalu ustanoviti komisijo, ki bo stalno sodelovala pri organizacijskem delu. Iz vsake TOZD bi moral biti vsaj po en član. Tako bi lahko zastavili dolgoročnejshe enotno delo za vse TOZD in bili bi sredi dogajanja po vseh tovarnah. Ti zastopniki iz TOZD bi skrbeli za prenos informacij iz TOZD v Strojovne službe in obratno. Tako bi bilo marsikatero delo opravljeno hitreje in predvsem bolj enotno.

Ena mojih praktičnih nalog, ki me še čakajo, pa je ta, da bi zbral kopije vseh predpisov iz različnih TOZD in s pridom jih bomo porabili tudi drugod. To so na primer predpisi o premakljivem delovnem času, prihodih in odhodih iz tovarne, o prevozih na delo, stimulaciji in prehrani. Tako bomo lahko ustregli z že preskušanim predpisom TOZD, ki bo formirala novo službo ali dejavnost.

KF

Kako organiziramo proizvodnjo

VEČKRAT SE JEZIMO, DA JE ORGANIZACIJA DELA VSE PREŠIBKA, KAR JE KRIVO ZA ZASTOJE IN MANJŠO STORILNOST. KAJ PA DELA ORGANIZACIJSKA SLUŽBA IN ORGANIZATORJI? O TEM SMO SE POGOVARJALI Z MILANOM PETELINOM, VODJEM SEKTORJA ZA ORGANIZACIJO V INDUSTRIJI ELEMENTOV. ODKRIL NAM JE KAR CEL SPEKTER NALOG, KI SE TA SLUŽBA Z NJIMI UKVARJA.

S katerimi nalogami se ukvarjate v vašem sektorju?

Naš sektor, ki šteje eno samo delovno moč — to sem, če sem neskromen, jaz osebno, ima tri bistvene naloge: prva in osnovna je ta, da moramo izgraditi celoviti informacijski sistem, enoten za vse IEZE, za vse TOZD in skupne službe. Le enoten sistem bo uporaben za primerjavo podatkov in bo le tak služil svojemu namenu: čim ažurnejše slediti rezultatom proizvodnje, ugotoviti odstopanja od proizvodnih načrtov in tako biti vsak trenutek na tekočem, kje smo.

Tak informativni sistem je bistveno potreben za dvig produktivnosti in ekonomičnost poslovanja.

Druga naloga, ki pa je v bistvu že končana, v nekaterih TOZD uspešneje v drugih manj, pa je krmiljenje proizvodnje. Metodologijo krmiljenja smo izdelali skupno z Zavodom SRS za produktivnost. Vendar pa se pri uvajanju te metodologije srečujemo v TOZD z zelo različnimi pogoji in zato je uvajanje počasnejše in zlasti neenakomerno. Tretja naša velika naloga pa je uvajanje avtomatske obdelave podatkov.

Avtomatska obdelava podatkov, ki ji s kratiko pravimo AOP, je važen faktor za sprotno kontrolo proizvodnje, za kadrovske podatke, osebne dohodke, izračune zalog materiala in polizdelkov, zalog gotovih izdelkov, hitrost prodaje in še in še. Sicer pa je znano, da večina sodobnih podjetij živi in diha od avtomatske obdelave podatkov, saj je ročno izračunavanje zamudno in često prihaja do napak. S tem sistemom pa lahko v najkrajšem času izveš katerikoli podatek ali po-

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, LJUBLJANA

Stanovanja za trinajst družin

Prejeti ključke za novo stanovanje, to je dogodek, ki ga ne pozabiš tako hitro. In tako je bilo 2. t. m. v sejni sobi tozdz TELA, ko je trinajst delavcev te temeljne organizacije dobilo stanovanja.

V nove stanovanjske bloke ob Litjski cesti, ki sodijo v zaključni del Štepanjskega naselja, se bodo te dni vselili: PUSTOVRH BOŽO, ŠTIGLEC JELICA, KOS DANICA, DROBEC MARIJA, BLATNIK UROŠ, PETROVČIČ SILVO, TEOFILOVIČ DRAGO in JELKA, ŠTEFANIČ TATJANA in MARJAN, KOČOVSKI MARIJA, KOVAČIČ VIDA, PLEMENITI ANKA, SOTLAR BOJAN in GORIČAN ANTON.

Cena m² stanovanj, ki jih je gradilo gradbeno podjetje Grosuplje, znaša 9.200 dinarjev. Po velikosti zajema dvosobno stanovanje 63m², enosobno od 39 do 41 m² in garsonjera 28 m². Vsak dobitnik stanovanja je sodeloval z lastno udeležbo, ki je bila določena glede na višino osebnih dohodkov prejemnika.

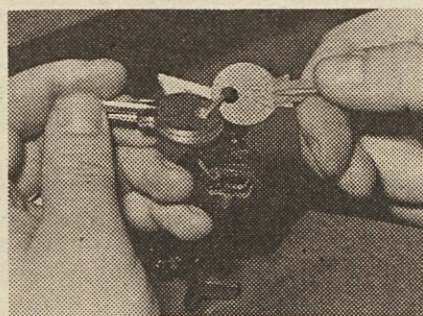
Povedati moramo še to, da se je na razpis prijavilo približno 60 prosilcev. Stanovanjska komisija je nato na osnovi pravilnika opravila potrebno točkovanje in določila prioriteto listo. Le-ta je bila obravnavana po delovnih skupinah, tako da je bil vsak delavec z njo seznanjen in je imel tudi možnost ugovora. S sklepom delav-

skega sveta tozdz TELA pa je bila lista dokončno potrjena.

Ob priliki podelitve so zbranim spregovorili tudi v. d. direktor tozdz TELA Vlado Podlogar, predsednik delavskega sveta Jože Radošević in sekretar OOOZK Bojan Cerar. Njihova skupna misel je izražala zadovoljstvo in nakazala pomembnost tega dogodka tako za dobitnike kot za temeljno in delovno organizacijo ter za širšo družbo, ki stremlja za tem, da vsem delovnim ljudem zagotovi čimbolj ugodne življenjske pogoje.

Nismo povprašali posameznike, kaj jim pomeni novo stanovanje, kajti po vsej verjetnosti bi bili odgovorni enaki: srečo, zadovoljstvo in morda izpolnitev dolgoletne želje. Dovolj so govorili izrazi na njihovih obrazih in sprva nekoliko plahi potem pa vedno bolj sproščeni nasmehi.

Š. D.

Trenutek sreče — ključ v rokah.

Trinajst zadovoljnih je prejelo ključke težko pričakovanih stanovanj.

Kako v TOZD SVN

(Nadaljevanje s 6. strani)

izdelave tehnične dokumentacije za proizvodnjo

— nenazadnje ostane skrb za znižanje, oz. optimalizacijo zalog

— ekonomika je kljub obsegu proizvodnje nezadovoljiva in zahteva čimprejšnjo odpravo žarišča. Med drugimi tudi

— selekcijo sedanega širokega programa izdelkov, ki bi moral izkazovati večjo akumulativnost. V najkrajšem času jo bo potrebno z intenzivnim vlaganjem nove tehnike in tehnologije dvigniti na povprečje izvajalcev podobnih proizvodnih programov.

Glede obratnih sredstev, tehnološke opremljenosti in prostorskih zmogljivosti, (TOZD je locirana na 6960 kv. m površine), je TOZD SVN nekeje v poprečju SOZD, vendar bo potreben tudi tu kvalitetnejši premik.

Pri kadrih se z uvajanjem moderne tehnike in tehnologije občuti pomanjkanje kvalitete kadrov, predvsem v razvoju.

Poleg pokrivanja potreb domačega trga vlagajo v TOZD SVN veliko naporov v izvozno dejavnost. Tako je zastavljen plan v višini dveh milijonov štiristotisoč dolarjev že skoraj v celoti pokrit z naročili. Prizadevajo si tudi, da bi prodrli na zahtevno konvertibilno tržišče. Eden izmed rezultatov omenjenih teženj je izredno uspešen prodor na italijanski trg z napravami, konstruiranimi in izdelanimi v najsoodobnejši elektronski izvedbi. V TOZD se zavedajo, da si le na tak način lahko zagotovijo potrebna devizna sredstva za uvoz reprodukcijskega materiala z zahoda, ki je za njihove izdelke nujno potreben.

Š. D.

Koroška pesem bo še živela

S koncertom pod geslom „Žive naj vsi narodi...“, ki je bil v Beljaku, so na Koroškem zaključili proslavljanje 70. obletnice tamkajšnje Slovenske prosvetne zveze. Proslavljanje tega velikega jubileja se je začelo že spomladi v Celovcu, sledile pa so številne proslave po vseh slovenskih kulturnih društvih na Koroškem. V Beljaku pa je bilo nadvse slovesno. Zbralo se je 15 pevskih, folklornih in tamburaških skupin, ki so prišle iz vseh koncev Koroške, da bi se predstavile domačemu občinstvu pa tudi obiskovalcem, ki so organizirano z avtobusi prišli iz Jugoslavije.

Tri ure trajajoča prireditev nas je popeljala skozi razvoj in žilavo borbo slovenskega kulturnega in narodnostnega življenja, z začetki pri mnogonarodni cesarski Avstriji. Besedni del, pripravljen je bil v obeh jezikih, se je smiselno povezoval z glasbenim. In tisto, kar ni znala povedati beseda, je povedala pesem.

Pevska tradicija je na Koroškem med vsemi kulturnimi zvrstmi najbolj dragoceno sporočilo, ki je, ujeta v prelepe melodije in domačo koroško besedo, svojstveno zlitje z mehko lepoto dežele. Koroški kmet, delavec, intelektualci se je v večernih urah po napornem delu zatekel k prijateljem in pel. Pel je, kadar je bil vesel, ali žalosten. Zato so tudi njegove pesmi enkrat vesele, drugič pa spet pretirano žalostne. Vendar je to pesem, ki je ohranila slovenstvo na Koroškem. Pavel Kernjak, avtor znanega Mojceja, je nekoč dejal: „Pesem je bila in je naše največje bogastvo in Koroški Slo-

venci bomo živeli vse dokler bomo našo prelepo pesem ljubili...“

Koroški Slovenci bodo to pesem še dolgo ljubili. To se čuti in vidi tudi s koncerta v Beljaku. Večina nastopajočih pevcev in glasbenikov je bila mladih, zapeli pa so prav tako ubrano kot njihovi starejši kolegi z bogato pevsko tradicijo. To daje svojstven pečat prireditvi, Slovenski prosvetni zvezi in Koroškim Slovincem nasploh pa nov elan, saj s tem vidijo, da njihova pesem ne bo zamrla. Mladost je vela z odra, pa naj so peli pevci iz Kotmari vasi, Železne Kaple, Borovelj, Loč, Št. Jakoba v Rožu in drugi.

Še posebno pa je presenetil tamburaški orkester Slovenskega prosvetnega društva „Jepa – Baško jezero“ iz Loč, ki ga neverjetno uspešno vodi mlada Erika Wrolich. Izvirna in umetna koroška pesem in glasba ter orkester, kakršnega ni več mogoče srečati v Sloveniji. Vse to govori, da je na Koroškem še vedno moč srečati številne običaje ter pesmi in glasbo, ki so v matični Sloveniji že izumrli. Zato bi bilo takšne glasbenike in pevce dobro večkrat povabiti k nam v Slovenijo. Ne le tamburaški orkester Erike Wrolich, tudi mnogi zbori, ki smo jih slišali v Beljaku, to zaslužijo.

Koroška pesem bo torej še živela. Mladi so jo prevzeli od starejših. Pesem, prežeta s trpkimi in lepimi koroškimi dnevi, se bo še dotikala src Slovencev in tako rojevala nove okte, zборе, tamburaške orkestre, ansamble...

To pa je koroška pesem vedno znala. Miro Erzin

Moški pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva „Edinost“ iz Škofic pod vodstvom Folti Pavliča.

TRI PESMI MILENE MAJČEN

Čakala sem te.
Kako sem te čakala!
Celo pomlad in
poletje.
Ponoči brez solz sem jokala,
podnevi resnici zakrivala obraz.
Zdaj je jesen.
Vse odhaja:
ptice, sonce in zelenje.
Jaz čakam še in upam:
morda boš še prišel.

Tvoj pogled,
globok,
teman,
sijoč
in dolg.
Sprasuje?
Sodi?
Govori?
Se posmehuje?
Prosi?
Se čudi?
Me zapeljuje?
Komaj zaznaven premik telesa,
prva beseda
Kam si se skrila,
kam potonila
čarobna moč
čarobnega pogleda?

Čakam čas,
ko boš opazil moje,
vate zasanjano lice,
ko boš ustavil korak,
razprostrl roke
in me skril v svoj objem.
Čakam čas,
ki se bo ustavil.
Čas, ki drviš,
hitiš v pravo smer?

Odslej še bolje

Ustanovljeno Društvo organizatorjev športne rekreacije

V prostorih menze v naši stolpnici so se v torek, 14. t. m., zbrali zelo številni organizatorji športne rekreacije iz vse Slovenije, na ustanovni občni zbor svojega društva.

Po uvodnih formalnostih je predsednik iniciativnega odbora mgr. Herman Berčič poročal o dosedanjem delu iniciativnega odbora novega društva, ki naj bi po ustanovitvi društva organizatorjev pospešilo razvoj športne rekreacije v republiki.

Delegati so na ustanovnem občnem zboru sprejeli poslovnik društva, kot tudi finančni načrt za izpolnjevanje začetnih nalog, ki si jih je novo društvo organizatorjev športne rekreacije naložilo za bodoče delo.

Za predsednika društva so delegati izvolili mgr. Hermana Berčiča, za podpredsednika Martina Havlino in za tajnika Jožeta Maliča, upravni odbor društva pa šteje skupno 21 članov.

ZANIMIV ŠAHOVSKI DVOBOJ

V menzi stolpnice bo v petek, 17. t. m., ob 17. uri zanimiv šahovski dvoboj MLAJŠI-STAREJŠI.
Ljubitelji šaha vabljeni!

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

V. d. glavni urednik Mitja Tavčar
Odgovorni urednik: Dušan Željčnov, tehnični urednik: Janko Colnar
— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Boris Čerin D.O. (Siroka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušek (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon: 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

OB 50-LETNICI NAMIZNEGA TENISA V SLOVENIJI

ZMAGA JUGOSLOVANOV

V okviru prireditev ob proslavljanju 50-letnice namiznega tenisa v Sloveniji so se v ponedeljek, 13. novembra, na Sejmišču v Savskem logu v Kranju pomerili člani jugoslovanske in kitajske reprezentance. Med ženskami so zmagali gostje s 5:0, med moškimi pa so slavili Jugoslovani s 5:4.

Pokroviteljstvo nad kitajsko namiznoteniško reprezentanco je prevzela Iskra Elektromehanika Kranj. Dopoldne so si gostje ogledali proizvodnjo v Tovarni telekomunikacij na Laborah, kjer so jih sprejeli predstavniki kranjske Iskre in se z njimi zadržali v daljšem prijateljskem razgovoru. Kitajski športniki so pokazali izredno zanimanje za organiziranost združenega dela, samoupravljanje in pogoje, v katerih delajo in ustvarjajo naši delavci.

Ekipa košarkarskega kluba Iskra Olimpija pod vodstvom Iva Daneva je bila v ponedeljek, 13. novembra, gost kranjske Iskre. Spremljal jo je tudi predsednik kluba Milan Kučan, predsednik skupščine SR Slovenije. Na Laborah so naše košarkaše sprejeli predstavniki Elektromehanike in SOZD Iskra. Ogledali so si proizvodnjo in film o Iskri in se seznanili z organiziranostjo SOZD Iskra. Ekipi smo zaželeli veliko športne sreče in jim obljubili pomoč pri doseganju zastavljenih ciljev. Pričela se bo nova sezona, v nedeljo bodo košarkaši Iskre Olimpije igrali s KK Partizan. Pričakujejo veliko navijačev iz Iskre.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

JANEZA NAGLIČA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v tovarni STIKAL za izraze sožalja in denarni pomoč

hčerka Marinka Šušteršič

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

MARIJE KALAN

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam v TOZD GPP za podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti

sin Tone, hčerka Mici, Angelca, Tina in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

JOŽEFE ŽBOGAR

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem z linije stoja v TOZD ATC za izraze sožalja in darovano pomoč

hčerka Stanka Marc z družino

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta

FRANCA SUŠNIKA

se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TSD za poklonjeni venec, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Slavka Zupančič.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame

MARIJE ŠKALIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem male strugarne TOZD ERO za izrečena sožalja ter denarno pomoč

Marija Pušavec z družino

ZAHVALA

Ob smrti najinega dragega očeta

DEBELJAK JOŽETA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem, sindikatu in tov. direktorju za izrečeno sožalje in darovano cvetje.

Žalujoči hčerki Zalar Ivanka in Kovačič Marija

ŠAHOVSKI TURNIR ISKRE ELEKTROMEHIKE

Sindikalna konferenca Iskre Elektromehanike Kranj razpisuje 2. tradicionalni moštveni odprti šahovski turnir v počastitev dneva republike.

Turnir bo v Delavski restavraciji ISKRA — Telekomunikacije na Laborah v Kranju, dne 26. novembra 1978 s pričetkom ob 9. uri. Turnirja se lahko udeležijo 4-članska moštva, ki bodo razporejena v jakostne igralne skupine, v katerih bo 10 moštev. Vsako moštvo mora ob nastopu imeti dve brezhibni šahovski uri in dva kompleta šahov s šahovnicami.

Ekipa se morajo obvezno prijaviti najkasneje do 20. novembra 1978 na naslov: Sindikalna konferenca ISKRA Elektromehanika Kranj, Savska loka 1, 64000 Kranj, Slovenija.

ISKRA

Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko KRAJ, n.sol.o.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

objavlja prosta dela in naloge v službi za organizacijo in AOP

ORGANIZATORJEV

za področja:

- obračun poslovanja,
- proizvodno tehnična problematika (razvoj, tehnologija, kontrola),
- opredeljevanje del in nalog,
- splošna organizacija.

POGOJI:

- visoka ali višja izobrazba ustreznosti smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj na enaki ali podobni problematiki, zaželeno poznavanje osnov organizacije proizvodnje in osnov organizacije obdelave podatkov,
- smisel za organizacijo, vodenje in samostojnost.

Kandidati naj pošljejo prijave s kratko navedbo o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA ELEKTROMEHIKA KRAJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj.

Prebrali smo za vas

Gotovo ni nič manj zanimiva in pomembna naša nedavna zgodovina, ki se je odvijala v prvih letih po zmagi NOB in revolucije, saj se z zmago revolucije jugoslovanski boj zagotovo ni končal. Nasprotno, začelo se je novo poglavje boja za socializem in v drugačnih razmerah, navidezno lažjih, vendar nič manj težavnih in zapletenih kot med oboroženim bojem.

V tem smislu je zato izredno zanimivo in tudi po svoje dragoceno delo Vilka Kolarja „Po veliki zmagi“. V tem svojem delu se je avtor Vilko Kolar, potem ko je odložil puško kot partizan, znašel v novih okoliščinah: pri obnovi in izgradnji nove Jugoslavije. Največ svojih moči je lahko posvetil prosveti, saj je bil po poklicu učitelj. In tako nam v svojih spominih pripoveduje o prvih povojnih letih v Prlekiji in Prekmurju ter nas na nekaterih mestih še posebej preseneča s svojim vernim prikazom takratnih dogajanj in doživetij. To je bilo vsekakor zelo razgibano obdobje in je bilo doslej še vse premalo popisano. Ob nizanju splošnih političnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih razmer tega območja v prvih letih po osvoboditvi nazorno vpleta uspehe in težave pri obnovi šolskih oblasti in izpolnjevanju številnih političnih akcij (volitve, obvezni odkup kmetijskih pridelkov, organiziranje združništva, demonstracije v zvezi z državno razmejitev in drugo). Opisi teh dogodkov so vsekakor pomembni za razumevanje povojnih razmer na Štajerskem in v Prlekiji, saj so se zaradi posebnega medvojne razvoja razlikovale od razmer v drugih slovenskih pokrajinah.

Po opisovanju resničnega stanja razmer in političnih težav in uspehov v Prekmurju in Prlekiji v prvih povojnih letih pa se je avtor v drugem delu svojih spominov lotil opisovanja časa, ki ga je bil preživel v Berlinu kot šef delegacije našega zveznega ministrstva za delo, pozneje pa kot kulturni ataše pri jugoslovanski vojni misiji v Berlinu. Na novo razgrinja pred nami razmere v zasedeni Nemčiji in tako zremo za marsikateri dogodek, ki je takrat sodil za kulise „velike diplomacije“, za odnose med štirimi zasedbenimi oblastmi ter še posebej za njegova doživetja s sovjetsko oblastjo v mesecih po informbiroju.

In prav ta čas informbiroja na vročih berlinskih tleh je Vilko Kolar znal popisati zanimivo, privlačno, brez senzacionalizma, kljub temu, da nas nekatera dejstva in podrobnosti še danes presenečajo, pa čeprav vemo o tistem času sorazmerno veliko. Avtor nam tudi zanimivo popisuje svoje delo v Berlinu, kako je iskal in pošiljal v Jugoslavijo nemške strokovnjake, da bi le ti pomagali pri ustvarjanju našega takratnega prvega petletnega gospodarskega plana, ki je bil dokaj ambiciozen in pogumen, a nam je tedaj primanjkovalo zlasti strokovnih kadrov. In prav iskanje ter pošiljanje takšnih kadrov v Jugoslavijo je avtorju omogočilo številna popotovanja po takratni razdeljeni in okupirani Nemčiji in so opisi teh krajev, dogodkov in ljudi odlična upodobitev okupirane in porušene Nemčije. Potem pa je tu še informbiro, spreminjanje odnosov Sovjetov do naše misije, ki so končno privedli do diskriminatornih in drugih podobnih dejanj ter ne navsezadnje razglasitev Nemške demokratične republike na območju sovjetske okupacijske cone, pri inavguraciji katere je bil uradno prisoten tudi avtor naše knjige.

Knjigo „Po veliki zmagi“ je izdala založba Borec v opremi Cvete Stepančičeve.

D. Ž.